

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta pedagogická
Katedra tělesné výchovy a sportu

**Zlatá éra těžké váhy světového profesionálního boxu,
60. - 70. léta 20. století**

Bakalářská práce

Rostislav Kohout

Tělesná výchova a sport se zaměřením na vzdělávání

Vedoucí práce: Mgr. Radek Zeman

Plzeň, 2017

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval samostatně s použitím uvedené literatury a zdrojů informací.

V Plzni dne 30. 6. 2017

.....

vlastnoruční podpis

ZDE SE NACHÁZÍ ORIGINÁL ZADÁNÍ KVALIFIKAČNÍ PRÁCE

Poděkování

Chtěl bych zde poděkovat vedoucímu této bakalářské práce, panu Mgr. Radkovi Zemanovi, za cenné rady, připomínky, opravy a metodické vedení práce. Dále bych chtěl poděkovat všem, kteří mě ve své bakalářské práci podporovali.

Obsah

Úvod	7
1. Cíl a úkoly bakalářské práce.....	8
2. Metodika práce.....	9
3. Teoretická část - Charakteristika boxu	10
3.1 Představení boxu a jeho základní pravidla.....	10
3.2 Amatérský x profesionální box.....	11
3.2.1 Amatérský box	11
3.2.2 Profesionální box	12
3.3 Rozdělení váhových kategorií.....	13
3.4 Ring.....	14
3.5 Základní boxerské údery	15
3.6 Ochranné pomůcky	16
4. Teoretická část – prvopočátky boxu	18
4.1 Dávná historie	18
4.2 Znovuobjevení boxu v Anglii	20
4.3 Amerika boxerskou velmocí.....	22
5. Praktická část – mistři světa všech vah.....	24
5.1 1882 - 1906.....	24
5.1.1 John Lawrence Sullivan (USA).....	24
5.1.2 James J. Corbett (USA).....	25
5.1.3 Robert L. Fitzsimmons (Anglie).....	26
5.1.4 James J. Jeffries, Marvin Hart (USA)	27
5.2 1906 - 1929.....	28
5.2.1 Jack Johnson, Tommy Burns, Jess Villard (USA)	28
5.2.2 Jack Dempsey (William Harrison) (USA)	29
5.2.3 Gene J. J. Tunney (USA)	30
5.3 1930 - 1956.....	31
5.3.1 Max Schmeling (Německo)	31
5.3.2 Jack Sharkey (USA), Primo Carnera (Itálie), Max Baer (USA), James J. Braddock (USA)....	32
5.3.3 Joe Louis (USA).....	33
5.3.4 Ezzard Charles, Joe Walcott (USA).....	35
5.3.5 Rocky Marciano (USA)	36

5.4	1956 – 1980.....	37
5.4.1	Floyd Patterson (USA), Ingemar Johansson (Švédsko)	37
5.4.2	Charles „Sonny“ Liston (USA)	38
5.4.3	Cassius Clay alias Muhammad Ali (USA).....	39
5.4.4	Zmatek na boxerském trůnu.....	40
5.4.5	Král se vrací.....	42
6.	Přehled mistrů světa v těžké váze od roku 1882 až do konce 70. let 20. století.....	44
7.	Komparace současného boxu s jeho historickou podobou	45
	Diskuze	47
	Závěr	49
	Resumé.....	50
	Seznam zkratk.....	51
	Seznam použité literatury	52
	Seznam obrázků	54

Úvod

Box, dříve taktéž znám pod názvem rohování, je bojový sport, který má historii tak dlouhou, skoro jako lidstvo samo. Už od pradávna se konflikty nebo různé neshody řešily buď po dobrém, nebo po zlém s pomocí pěstí. Zcela logicky ten silnější vyhrál.

Box však od svých začátků v naší dávné historii ušel ohromný kus cesty. Různě se vyvíjel, měl svá světlá i stinná období slávy. A tak dnes, ve 21. století, pravidlo, že ten silnější vyhrává, ne vždy platí. Jako příklad bych zde uvedl jedno z největších překvapení boxerské historie, první zápas mezi Sonny Listonem a Cassiusem Clayem. Před zápasem o titul se Clayovi nedávali téměř žádné šance na úspěch, protože Liston měl sílu jako býk. Tu však Clay dokázal eliminovat tím, že se v ringu nedal zasáhnout. Před svým soupeřem se efektivně vyhýbal, aby se Liston unavil a Clay ho tak posléze mohl porazit. Jeho rychlost, technika a chytrost předčily sílu a stal se tak šampionem, který nezapomenutelně vešel do dějin. Rád bych se zde o, podle mnohých, nejlepším boxerovi všech dob rozepsal více, ale to až později.

Co jsem tím chtěl tedy vlastně říci? V posledních desetiletích už není box pouze o síle. Jde zde především o rychlost, techniku a chytrost bojovníka. Je to „taktická hra“, ve které hraje obrovskou roli nejen fyzická připravenost boxera, ale i jeho psychologie vedení boje a v níž jde především, bohužel, o peníze.

Box často bývá považován za hrubý násilnický sport. Já tento postoj nezastávám a tvrdím opak. Mezi provazy nejde o to protivníka zbít do němoty, zlomit mu čelist či mu při nejhorších případech způsobit doživotní následky. Jde o to svého soupeře přemoci fyzickým, technickým a psychickým způsobem. Také v něm jde především o disciplínu, vlastní sebekontrolu, umět přemoci stres, nervozitu a obavy z bolesti. Stejně jak tomu je i v ostatních sportech, je zde za potřebí „fair play“ vůči soupeři, které v tomto sportu nelze předpokládat za samozřejmé.

Při pohledu zpátky do historie zjistíme, že dnešní box má s tím v dávné minulosti velice málo společného, i když podstata boje vyhrát zůstává stále stejná. Vyvíjela se jak technika boje, tak i vybavení a pravidla, která dala boxu ucelenou tvář a která se co nejvíce snaží chránit zdraví obou zápasníků.

1. Cíl a úkoly bakalářské práce

CÍL PRÁCE:

Cílem této bakalářské práce je zpracovat na základě širokého pramenného poznání historii profesionálního boxu těžké váhy ve světě do konce 70. let 20. století.

ÚKOLY PRÁCE:

- Sběr informací k danému tématu, zpracování odborné literatury.
- Představení boxu a jeho základní pravidla.
- Vysvětlit hlavní rozdíly mezi profesionálním a amatérským boxem.
- Zpracovat historii boxu těžké váhy ve světě od prvopočátků s průkopníky tohoto sportu.
- Komparace současného boxu s jeho historickou podobou.
- Vypracovat chronologický seznam mistrů světa všech vah od roku 1882 až do konce 70. let 20. Století.

2. Metodika práce

Kritická analýza pramenů

Kritická analýza je práce s odbornou literaturou a informací získaných z různých zdrojů. Cílem kritické analýzy je zjistit klady a zápory určitého jevu. Především je důležitá objektivita a shoda se skutečností. Jedná se o vznik nové práce pomocí elektrického a tvůrčího zpracování pramenů.

V celé své bakalářské práci jsem použil písemné literární zdroje, které byly doplněny o zdroje internetové. Internetové zdroje byly především použity na začátku práce, kde se věnuji charakteristice boxu, a poté na konci práce, kde jsem řešil problematiku boxerských organizací.

Rozhovor

Rozhovor je prostředkem, při kterém získáváme informace o zkoumaném jevu ústní formou. Výzkumník se vyptává dotazované osoby a ta mu sděluje informace. Výsledek záleží na způsobu vedení rozhovoru, aktuálních podmínkách a na vztahu dotazujícího s dotazovanou osobou.

S rozhovorem jsem se obrátil na svého bývalého trenéra boxu Václava Řeháka. Rozhovor se uskutečnil po sobotním tréninku dne 8. 4. 2017 v Zahořanech. Na rozhovor jsem se důkladně připravil a odpovědi jsem si s jeho svolením zapisoval. Rozhovor byl veden volnou formou, abych se dozvěděl co nejvíce informací, po kterých jsem pátral. Rozhovorem jsem získal cenné informace o boxerských pravidlech, úderech a rozdílech mezi amatérským a profesionálním boxem.

3. Teoretická část - Charakteristika boxu

3.1 Představení boxu a jeho základní pravidla

Box (zastarale rohování, pěstní boj) je individuální úpolový sport, ve kterém se snaží dva bojovníci stejné nebo podobné váhové kategorie jeden druhého dle stanovených pravidel porazit.

Boxeři ke svým úderům používají pouze ruce, které mají schovány v ochranných rukavicích. Povoleny jsou pouze údery, které směřují na přední nebo postranní části hlavy a těla od pasu výše. Jakékoliv kopání, kousání, údery lokty nebo kolen a rány pod pás jsou zakázány a mohou být příčinou diskvalifikace. Počítají se pouze údery, které nejsou soupeřem blokovány nebo zachyceny a které jsou zasazeny kloubovou částí sevřené rukavice do pravidel povolených míst na těle.

Boj probíhá ve vzpřímeném postoji a v prostoru ohraničeným šestnácti provazy zvaným ring. Boxer může zápas vyhrát buď získáním většího množství bodů od pěti bodujících rozhodčích sedících vně ringu, než jeho soupeř, technickým K.O., vzdáním se soupeře, nenastoupením soupeře do dalšího kola anebo vítězstvím K.O.

Zápas je řízen ringovým rozhodčím, který má za úkol zkontrolovat výstroj a boxerské rukavice, chránit slabšího před zbytečným zraněním a má zachovávat boj v duchu fair play. Jakmile se jeden ze zúčastněných po inkasovaném úderu dotkne podlahy ringu jinou částí svého těla, než jsou jeho chodidla, je okamžitě odpočítáván. Není-li odpočítávaný boxer schopen do deseti sekund znovu vstát a zápasit, prohrál a zápas je ukončen.

Box je nesmírně náročný sport, který prověří naši fyzickou připravenost, ale i psychickou odolnost. Naš organismus se musí přizpůsobit tomuto velkému zatížení, které klade velké nároky na naši nervovou koordinaci. Box má acyklický charakter a rozvíjí všechny základní pohybové schopnosti.

V novodobých dějinách se box poprvé objevil na olympijských hrách až v roce 1904 v St. Louis a soutěžilo se jen v pěti váhových kategoriích. Zasluhu na tom měl i tehdejší americký prezident Theodore Roosevelt (Pavelka, Stich 2012, Gabriel 2016, Miňovský 2006, Řehák 2017).

„Box je jedním z nejnáročnějších sportů nejen díky obrovskému fyzickému zatížení, požadavkům na koordinační a senzomotorické schopnosti, kombinačním psychickým požadavkům atd., ale i díky velké psychické zátěži, kterou klade na boxera „předpoklad inkasování úderů“ (Miňovský 2006, s. 21).

3.2 Amatérský x profesionální box

Základní rozdíl představuje fakt, že profesionálové si boxem vydělávají, kdežto amatéři nikoliv. Hned při prvním pohledu je i pro laiky zcela jasné, že nejviditelnějším rozdílem mezi amatérem a profesionálem je tílko a ochranná helma, kterou musí amatéři nosit. Profesionálové boxují bez helmy a bez tílka, svlečení „do půl těla“. Ať už se jedná o box profesionální nebo amatérský, podstata boje zůstává stále stejná. Jsou zde stejná pravidla, stejné úderové techniky i obrany. Není tak tedy rozdíl v technice, ani ve vedení boje. Jde spíše o rozložení sil, neboť v amatérském zápase boxeři bojují pouze 2 minuty v jednom kole a celý zápas potom trvá až 4 kola. Naproti tomu u profesionálů trvá jedno kolo 3 minuty a zápas může dosáhnout až dvanácti kol.

3.2.1 Amatérský box

Amatérský box je sportem olympijským. Boxeři se účastní svých domácích lig, mezistátních zápasů a ti nejlepší mohou hrdě reprezentovat svoji zem pod pěti olympijskými kruhy. Amatéři jsou oproti profesionálům „více oblečení“. Do ringu nastupují v rukavicích a v oblečení v barvě svého rohu (červená nebo modrá) a hlavu jim kryje ochranná helma.

Amatérský box je sportem, kde na prvním místě je zdraví borců. Helmy a rukavice jsou přísně testovány, aby splňovaly normy mezinárodní amatérské boxerské asociace AIBA. Ringovní rozhodčí bystře sleduje boj i technickou stránku boxu. Jejich hlavní úkol především spočívá v ochraně zdraví obou zápasníků. Je-li jeden z boxerů silně zasažen a otřesen, je okamžitě počítán.

Amatérský zápas trvá až 4 kola. Každé kolo trvá 2 minuty a mezi jednotlivými koly je vždy minutová pauza. Dříve se boxovala 3 kola po 3 minutách. Lékařský výzkum však prokázal, že nejvíce těžkých úderů (zvaných „knock down“) padá ve třetím kole, kdy jsou oba boxeři více unavení a nejsou tak pozorní, a proto se třetí kolo zrušilo. Potvrzuje se zde fakt, že jde především o zdraví obou zápasníků v tomto kontaktním sportu.

Zápas je hodnocen pěti bodovými rozhodčími, kteří sedí rovnoměrně rozmístěni okolo ringu a bodují jednotlivé údery. Pokud jeden z borců viditelně zasáhne svého soupeře, rozhodčí dle barvy jeho výstroje zmáčkne červené nebo modré tlačítko. Stisknou-li během jedné vteřiny minimálně tři rozhodčí stejně barevné tlačítko, zápasníkovi je počítán bod. Když toto tlačítko stiskne pouze jeden nebo dva bodoví rozhodčí, nic se na skóre nemění. Takto zavedený systém tedy nehodnotí sílu ran, ale jejich množství. V amatérském boxu jde tedy především o rychlost a četnost úderů, než o sílu a tvrdost v jednotlivých úderech. To vše pro ochranu zdraví účastníků (Miňovský 2006, Pavelka, Stich 2012, Řehák 2017).

Obrázek č. 1: Amatérští boxeři v ringu (zdroj: wikipedie.com)

3.2.2 Profesionální box

Profesionální box je pro širokou veřejnost známějším pojmem, než box amatérský. Je to hlavně díky obrovské reklamě v komerčních médiích a penězi, kterých se do tohoto sportovního odvětví pumpuje obrovské množství. Pro širokou veřejnost představuje pojem profesionální box něco mnohem lepšího a kvalitnějšího než box amatérský. Ne vždy tomu tak je. Drtivá většina skvělých profesionálních boxerů totiž začínalo v amatérech, kde předváděli své pěstní umění. Ti nejlepší vyhráli na olympijských hrách zlatou medaili.

S možností posunout se někam dále ve své kariéře zkoušeli boxeři přejít k profesionálům a zde se chtěli také prosadit. Nebuďme naivní, bylo to především kvůli vidině větší slávy a hlavně tučným sumám, které se ve světě profiboxu běžně pohybují. Profibox je totiž dnes, v moderní době 21. století, mnohem více byznysem, než sportem. A boxeři jsou v mnohých případech pouze loutkami, tohoto velice dobře zorganizovaného divadla.

Profesionální boxerský zápas je show v pravém slova smyslu. Vůbec vrcholem této podívané je potom „zápas o pás“. Tento finálový duel dvou borců je vrcholem boxerského klání a v den boje mu na galavečeru předchází mnoho předzápasů (Miňovský 2006, Gabriel 2016).

Zápas zde trvá až dvanáct kol. V největších zápasech o světový titul je boj zpravidla vyspán na 12 kol. Mezi jednotlivými koly je minutová pauza a každé kolo trvá 3 minuty hrubého času (tedy včetně krátkých přerušení). Profesionálové mají v porovnání s amatéry mnohem méně zápasů. Na tyto zápasy se však připravují týdny či měsíce a jsou o to náročnější (Miňovský 2006, Řehák 2017).

Obrázek č. 2: Profesionální boxeři v ringu (zdroj: google.com)

3.3 Rozdělení váhových kategorií

Profesionální box (17 kategorií)

Division/Class	Stone	kg	Pounds
Minimumweight (WBC/WBA/IBF) Mini Flyweight (WBO)	7½ st	47,627 kg	105 lbs
Light Flyweight Junior Flyweight	7st 10 lbs	48,988 kg	108 lbs
Flyweight (All four)	8 st	50,802 kg	112 lbs
Super Flyweight Jr Bantamweight	8 st 3 lbs	52,163 kg	115 lbs
Bantamweight	8 st 6 lbs	53,525 kg	118 lbs
Super Bantamweight Jr Featherweight	8 st 10 lbs	55,225 kg	122 lbs
Featherweight	9 st	57,153 kg	126 lbs
Super Featherweight Jr Lightweight	9 st 4 lbs	58,967 kg	130 lbs
Lightweight	9 st 9 lbs	61,235 kg	135 lbs
Super Lightweight Jr Welterweight	10 st	63,503 kg	140 lbs
Welterweight	10½ st	66,678 kg	147 lbs
Super Welterweight Jr Middleweight	11 st	69,85 kg	154 lbs
Middleweight	11 st 6 lbs	72,574 kg	160 lbs
Super Middleweight	12 st	76,203 kg	168 lbs
Light Heavyweight	12½ st	79,378 kg	175 lbs
Cruiserweight Jr Heavyweight	14 st 4 lbs	90,892 kg	200 lbs
Heavyweight	> 14 st 4 lbs	> 90,892 kg	> 200 lbs

Amatérský box (10 kategorií)

Hmotnostní kategorie	od kg	do kg
Lehká mužší (papírová)	-	49
Mušší	49	52
Bantamová	52	56
Lehká	56	60
Lehká welterová	60	64
Welterová	64	69
Střední	69	75
Polotěžká (lehká těžká váha)	75	81
Těžká	81	91
Super těžká	91	

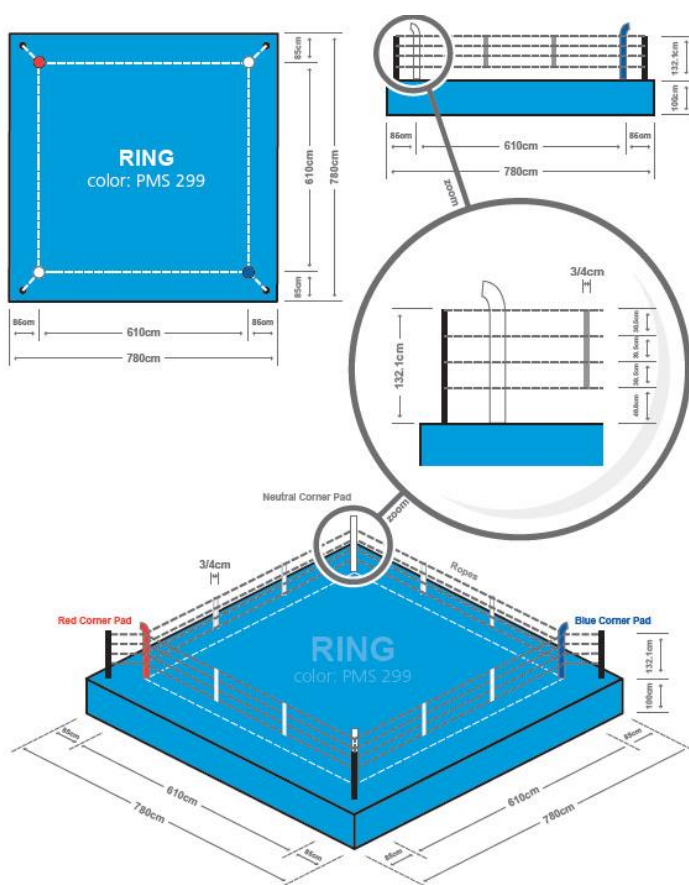
Obrázek č. 3: Váhové kategorie v profesionálním boxu (vlevo) (zdroj: boxrec.com)

Obrázek č. 4: Váhové kategorie v amatérském boxu (vpravo) (zdroj: Kohout 2017)

V současnosti lze u profesionálů soutěžit až v sedmnácti váhových kategoriích. V amatérském boxu je tomu o 7 kategorií méně. Nejtěžším vahám je přikládána nejvyšší důležitost, proto se o ni také nejvíce mluví. Kvalita boxu je však mnohdy u vah nižších na lepší úrovni.

3.4 Ring

Prostor mezi šestnácti provazy neboli ring, je dějištěm boxerského klání. Ring je vždy čtvercového tvaru a jeho strana musí být v rozmezí od 490 cm do 610 cm. V každém rohu je sloupek, který je zabudován do základny a společně musí tvořit pevnou konstrukci. Gumová podlaha ringu, přes kterou je přehozena a v rozích upevněna plachta, musí být vodorovná a nesmí se na ni vyskytovat žádné nerovnosti. Mezi rohovými sloupkami jsou pevně nataženy čtyři provazy, které pruží a jsou obaleny měkkým materiálem. Jednotlivé provazy jsou od sebe vzdáleny 30,5 cm. Ring musí být dobře viditelný a je vyvýšen nad úroveň základny ve výšce od 91 cm do 122 cm (Miňovský 2006).

Obrázek č. 5: Boxerský ring (zdroj:aiba.org)

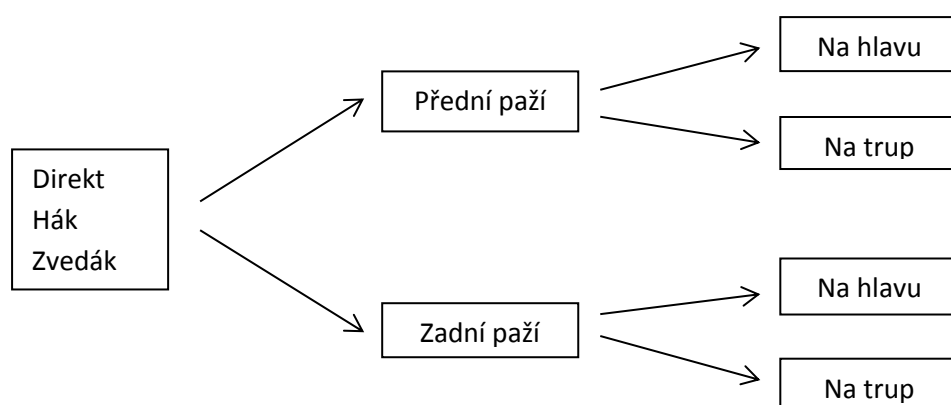
3.5 Základní boxerské údery

Existují tři typy základních úderů.

1. Přímé (direkty) – patří k nejtvrdějším úderům. V drtivé většině případů se jimi zahajují téměř všechny bojové akce, především pak přední paží. Tou od sebe můžeme držet soupeře v bezpečné vzdálenosti (tzv. distanc). Přímé údery mají nejdelší dosah, jsou vedeny rovně a v boxerských utkáních je vidíme nejčastěji. Direkty také nejčastěji zasáhnou svůj cíl, protože jsou vedeny po přímce. Používají se v boji především na dlouhou vzdálenost.

2. Boční údery (háky) – jsou pro soupeře hůře zaregistrovatelným, neboť směřují z boku. Další výhodou je jejich razance. Nevýhoda zase spočívá v tom, že při začátku úderu si útočník otevírá kryt a může být tak snadněji zasažen. Úder je navíc oproti direktu pomalejší. Uplatňují se v boji na střední a krátkou vzdálenost, spíše však na boj zblízka. Hák může být samostatnou ranou, při úniku může sloužit jako protiúder anebo ho můžeme použít v kombinaci s dalšími útočnými údery. Háky mohou být vedeny klasickým silovým způsobem anebo švihem.

3. Spodní údery (zvedáky) – jsou vedeny zdola. Stejně tak jako pro háky je charakteristická pokrčená paže, jež vykonává úder. Jsou používány při boji z blízka. Za normálních okolností se těmito údery nezahajuje útok. Nácvik zvedáků je z těchto tří úderů nejsložitější na technickou správnost, proto většina trenérů radí s tímto výcvikem počkat do doby, než si cvičenci dokonaleji neosvojí háky a direkty (Gabriel 2016, Řehák 2017).

(Gabriel 2016)

3.6 Ochranné pomůcky

Rukavice

Asi nejdůležitější ochrannou pomůckou, kterou mají jak amatéři, tak profesionálové, jsou rukavice. Existuje mnoho druhů boxerských rukavic a většina z nich slouží k tréninku. Některé jsou určeny na pytel (tzv. pytlůvky), do jiných si zase můžete přidat závaží a tím si znatelněji ztížit svůj trénink. Pro boj jsou však určeny speciální rukavice, které musí splňovat normy.

Při amatérských zápasech musí být vždy používány rukavice schválené asociací AIBA. Tyto rukavice musí mít zapínání na suchý zip (obrázek níže vlevo). Naproti tomu u profesionálů jsou pro zápasy určené výhradně rukavice, které se šňurují (obrázek níže vpravo). Tkanice se před zápasem přelepí bílou páskou, která zaručí hladký povrch a zabrání rozvázání tkanic. Po boji se tato páska přestřihne, aniž by se rukavice poškodila.

Další z bodů, kterou musejí rukavice splňovat, je váha. Pro boxerské duely je stanovena na 10 uncí (zkratka OZ). Váha těchto zápasových rukavic je stejná jak pro profesionály, tak i pro amatéry. Nej kvalitnější rukavice se vyrábějí z kůže, které však bývají drahé. Proto se ve větší míře vyrábějí rukavice z kůže technické. K výplni rukavic slouží speciální porézní pryž, která svými vlastnostmi připomíná výplň postelových matrací. Rukavice tlumí tvrdé rány, a tak chrání zdraví obou boxerů (Miňovský 2006, Gabriel 2016).

Obrázek č. 6: Boxerské rukavice pro amatérský zápas (vlevo) a pro profesionální zápas (vpravo) (zdroj: google.com)

Bandáže

Ještě před tím, než si boxer nasadí rukavice, nesmí zapomenout na bandáže. Bandáže jsou vyráběny z bavlny nebo polyesteru a jejich hlavním úkolem je zpevnění zápěstí, ochrana ruky, prstů a kloubů před možnými úrazy. Bandáže se vyrábějí různé délky a k amatérským

zápasům je předepsána délka 2,5 metru. V profesionálních zápasech není délka bandáží určena, proto může být libovolná. Profesionálové spíše používají látkové samolepící pásy, tzv. taping (Miňovský 2006, Gabriel 2016).

Helma

Boxerské helmy se vyrábějí v několika možných provedeních, ale mezi nejběžnější patří helma zápasová a tvarovaná helma sparringová. Helma je nedílnou součástí všech tréninků při cvičném boji (tzv. sparring). Sparringová helma je mohutnější, má silnější vrstvu ochranné hmoty a zakrývá větší část obličeje než helma zápasová. Účelem helmy je logicky ochrana zdraví boxera, ale vymezuje také obličejovou část, do které jsou údery povoleny. Zápasové helmy používají pouze amatéři, profesionálové boxují bez ochrany hlavy (Miňovský 2006, Gabriel 2016).

Obrázek č. 7: Boxerská helma a bandáže pro amatéry (zdroj: google.com)

Chrániče zubů a suspensor

Chránič zubů je nedílnou součástí každého boxera při cvičném boji i zápase. Tlumí nárazy a chrání chrup před jeho vylomením. Je to nezbytná ochranná pomůcka, kterou musejí používat jak amatéři, tak i profesionálové.

Chránič zubů se dělí na verzi „single“ a „double“. První verze se vloží do úst a chrání pouze zuby v horním patře. Verze „double“ chrání celý chrup a obsahuje dýchací otvor.

Suspensor je chránič, který se používá na ochranu genitálií.

4. Teoretická část – prvopočátky boxu

4.1 Dávná historie

Box, jak jej dnes známe, má tradici tak starou, skoro jako lidstvo samo. Kdy a kde přesně vznikl, nevíme, nebo to aspoň nejsme schopni s jistotou říci. Co ale víme je, že má dlouholetou tradici, která sahá daleko do naší minulosti, ještě do dávných dob před naším letopočtem. Už od pradávna sloužil pěstní souboj k vyřizování si účtů mezi sebou nebo k určení toho, kdo je silnější.

První zmínky tohoto sportovního umění jsou datovány až do hluboké minulosti kolem 5000 let před naším letopočtem. Důkazem toho jsou nalezené babylonské tabulky, na kterých jsou vyobrazeni lidé s jednou nohou vpřed, neboli v bojových postojích. Tyto tabulky byly nalezeny v Egyptě a posléze i na území bývalé Mezopotámie. Je tedy možné, že už tehdy se bojovníci vyznačovali propracovanými styly boje beze zbraní. Tato metoda boje se posléze rozšířila dále na východ na Indický poloostrov a také do Číny. Tento fakt je důkazem, že původ bojových umění sahá ještě dále do minulosti, než se doposud předpokládalo.

„Již před 5000 lety existovala v Mezopotámii, na území dnešního Iráku, nejrůznější bojová umění. „Babylonský pěstní souboj“ byl ve starověku stejně známý jako asyrská lukostřelba“ (Weinmann, 2010, s. 41).

Pod trosky sumerské svatyně archeologové vykopali pamětní desky, na kterých jsou vyobrazeni bojovníci připomínající svým postojem boxery. Vznik těchto desek je odhadován kolem roku 3000 let před Kristem. Dalším dochovaným důkazem je drobný hliněný reliéf, který byl objeven při archeologických pracích v Sunnaku a byl vytvořen někdy kolem roku 2000 let před naším letopočtem. Na tomto drobném kousku naší historie je vyobrazen postoj dvou zápasníků, kteří znovu mají jednu předkročenou nohu vpřed a protější paži nataženou směrem k protivníkovi. Tělo mají pokryto pouze tkaninou okolo pasu a horní část těla mají zcela nezahalenou.

Okolo roku 1500 před Kristem jsou dochovány zmínky o pěstování boxu v oblasti dnešního Egejského moře. O 700 let později se už boxu začíná hojně dařit v Řecku. Jako neodvratitelný důkaz je nalezená malba na hrdle geometrické vázy zvaná jako „Dvojice boxerů“. I nejstarší známý řecký básník Homér ve svých epických básních Ilias a Odyssea popisuje některá boxerská utkání. Zmínky nalezneme také v řecké mytologii. Zde se hovoří o jednom z největších hrdinů řeckých bájí. Byl to syn krále Aigea a Aithry – Théseus (Miňovský 2006, Weinmann 1989, Broža 2015, Pavelka, Stich 2012).

„...S popisem pěstních soubojů se setkáváme již v Homerových eposech Ilias a Odyssea z 8. stol. př. n. l. Ve starém Řecku se pěstní zápas nazýval pygmé, u Římanů pugilismus...“ (Demetrovič, 1988, s. 73).

Box je od pradávna součástí olympijských her. A nutno říci, že zaslouženě. V roce 776 před naším letopočtem byla vůbec poprvé předvedena ukázka tohoto úpolového sportu na tehdejších antických olympijských hrách. Skoro 100 let po té, tedy v roce 688 před Kristem, byl box jakožto právoplatný sport zařazen do programu olympijských her. Jejich prvním vítězem se stal Onomastos ze Styrny, který dokázal vyhrát tuhle nově založenou disciplínu.

Tehdejší zápasnické duely a dnešní boxerská klání jsou však velice rozdílné. Archeologům se podařilo vykopat několik nálezů, na kterých je zřejmé, že tehdejší Řečtí zápasníci při svých utkáních používali helmy a dokonce i chrániče uší. Ve starém Řecku se však nejdříve bojovníci mlátili pouze holými pěstmi bez jakýchkoliv ochranných prvků. Řečtí svalnatci neznali žádné rukavice ani podobné ochranné pomůcky. Postupem času si však začali omotávat ruce různými typy tkanin, látek a koženými řemeny.

Aby se tehdejší diváci v arénách smrti nenudili, začali zápasníci používat boxerské rukavice nazvané „caestus“, které obsahovaly pramínky z kůže, do nichž byly vplétány kovové destičky, kuličky nebo hroty. Rány, které museli tehdejší rohovníci těmito „vylepšenými rukavicemi“ absorbovat, musely nepředstavitelně bolet. Tenhle „vylepšený boj“ sebou samozřejmě nesl obrovská rizika a byl neobyčejně nebezpečným pro zdraví obou rváčů. Není se tedy čemu divit, že tyto tvrdé údery způsobovaly borcům těžká zranění a ve velkém množství i doživotní újmu na jejich zdraví. Tekoucí krev byla běžnou součástí tehdejších pěstních klání.

Řekové byli tvrdí muži, kteří soupeřili do doby, než se jeden ze zápasníků nevzdal anebo nesložil k zemi. Pokud se jeden z válečníků chtěl vzdát, musel to signalizovat vztyčeným ukazováčkem. Už tehdy však bylo dovoleno mlátit soupeře pouze do horní poloviny těla. Pokud se stalo, že zápas trval příliš dlouho, byla zde možnost po dohodě obou protivníků, aby rozhodčí nařídil tzv. „Klimax“ (vystupňování). Při vystupňování se jeden losem vybraný rohovník postavil před druhého, a ten jej udeřil. Tento úder byl zcela očekávaný a bylo nutné jej přijmout bez jakéhokoliv krytí. Pokud tuto ránu vydržel, situace se obrátila. Tyto údery pokračovaly až do chvíle, dokud jeden z borců nepadl k zemi.

Trénink byl samozřejmě součástí každého tehdejšího zápasníka. I před více než 2500 lety už Řekové znali boxerský pytel. Zcela jistě ne ten, jaký známe my dnes. Říkalo se mu „kórykos“ a je to dávný předchůdce dnešních boxovacích pytlů. „Kórykos“ byl pytel hruškovitého tvaru naplněný pískem, zrním nebo jádry plodů, který sloužil především pro nacvičení rychlosti, přesnosti, síly a pro nácvik jednotlivých úderů i kombinací. Aby rohovníci měli co nejodolnější pěsti, používali dřevěné kůly, do kterých zasazovali své údery bez jakékoliv ochrany rukou. Mezi další nácviky boje neodmyslitelně patřilo „stínování“. To staří

Řekové znali pod svým názvem „skiamachia“, který Platon výstižně pojmenoval „boj bez soupeře“ (Miňovský 2006, Weinmann 1989, Broža 2015, Folprecht, Rybářová 1977, Pavelka, Stich 2012).

Obrázek č. 8: Řecký boxer z období starověkých dějin antického Středomoří. Na obrázku můžeme pozorovat, jak má muž omotané ruce pravděpodobně nějakou tkaninou nebo kůží. Byly to tehdejší rukavice zvané "caestus". (zdroj: google.com)

4.2 Znovuobjevení boxu v Anglii

S upadlou slávou antických olympijských her v Řecku se také odmlčel i box. A to na dlouhou dobu. Pěstní zápolení se stalo spíše rekreační formou zábavy na různých divadelních představeních, lidových slavnostech a zábavách. V 17. století našeho letopočtu byl v Anglii jedním z nejoblíbenějších sportů šerm. Šermovalo se především na tehdejších školách, ale nejen tam. Šermíři se porůznu potulovali městy a na nádvořích, náměstích a trzích předváděli, co dokáží.

"Father of Boxing", James Figg
1719-1730

Obrázek č. 9: "Otec boxu" James Figg (zdroj: google.com)

Znovuobjevení boxu a taktéž jeho slávy začalo koncem 17. století v Anglii, kde žil jeden učitel šermu jménem James Figg. Figg, londýnský mistr šermu, bývá považován za zakladatele moderního boxu. Tento učitel měl zvláštní výuku šermu, šermu bez šavle, šermu pěstí. Dříve, než jeho žáci dostali do rukou šavli, museli se umět bránit a útočit pouze rukama.

To už v Anglii docházelo ke stále častějším potyčkám mužů, kteří se mezi sebou všemožně mlátili. To vše před zraky mnoha lidí v okolí, kteří tyto pěstní souboje brali jako veselou zábavu. Postupně však začal šerm upadat, a tak chytráka Figga napadlo dosud pouhé potyčky holými pěstmi na ulici bez pravidel reformovat a udělat z nich jeden samostatný druh bojového sportu. To také udělal a sepsal základní pravidla, která zveřejnil a vytvořil tím základ pro moderní box, jaký vidíme dnes.

V roce 1719 založil Školu ušlechtilého způsobu sebeobranu v Londýně a prohlásil se „mistrem Anglie“. Figg byl více než dobrým sportovcem. Byl to také schopný obchodník a dovedný organizátor. Vyzval anglické rváče, ať se s ním o tento titul utkají, dle něho sepsaných pravidel. Kdo se s ním však chtěl utkat, musel nejdříve vítězně projít několika předzápasy. Tím si Figg chytře pojistil, že o svůj titul jen tak nepřijde, a zároveň se zasloužil o rozmach tohoto sportu do všech koutů Anglie.

Box se rozšířil po celé zemi a velké zápasy na sebe nenechaly dlouho čekat. Boxem neopovrhovaly ani ženy, ba naopak. V roce 1736 proběhl první titulový zápas mezi Figgem a jeho žákem Suttonem. Zápas trval šest kol a jako vítěz z něj odešel Figg, který se stal prvním neoficiálním šampionem světa a tento triumf dokázal obhajovat úctyhodných 15 let. Jako neporažený mistr světa odešel i do hrobu. Stalo se tak o sedm let později.

Po jeho smrti se z mnohých výborných zápasníků ukázal jako nejlepší Jack Broughton, který ve finálovém zápase navždy uspal svého protivníka Stevensona. Po tomto hrůzném zápase byla roku 1743 pravidla boxu reformována. Novou podobu pravidel sepsal sám Broughton a jejich hlavním bodem bylo vnést do boje rukavice. Tímto pravidlem se Jack

snažil z boxu odstranit ty nejhorší možné scénáře. Dalším bodem bylo vymezení prostoru, kde se smí zápasit. Dnes tomuto místu říkáme ring.

Broughtonova pravidla rohování byla platná téměř sto let. Až roku 1838 je vystřídala Londýnská pravidla (London Prize Ring Rules). Tyto pravidla zakazovala úder pod pás. Mezi jednotlivými koly byly vloženy třiceti vteřinové přestávky a zápas byl ukončen v případě K.O.

V roce 1812 byl v hlavním městě Anglie založen vůbec první boxerský klub na světě jménem Pugilistic club. O několik let později box poprvé překročil „velkou louži“ a neoficiálním mistrem tehdejšího Nového světa (dnešní Ameriky) se stal muž černé pleti Molineux. Mistrovský zápas mezi Molineuxem a tehdejším mistrem Anglie Cribbem byl zcela nevyhnutelný. Tito dva šampioni se spolu utkali ve vzájemném boji dvakrát a v obou případech z nich odešel jako vítěz anglický borec. Oba dva duely se konaly v Londýně a na ten druhý z nich přišlo přes 20 000 diváků.

Už i v 19. století se ve velkém sázelo. Na tento zápas byly vybrány sázky v celkové hodnotě převyšující částku 50 000 liber. Jeden místní pekař toho dne vsadil všechno, co měl. V domnění velkého zisku se rozhodl vsadit svůj obchod, dům i veškerý majetek, který nakonec prohrál. Na dnešní dobu se tato čísla nezdají být závratná, ale uvědomme si, že to bylo před více než 200 lety.

Zájem ze strany obyvatelstva o tento souboj byl tak enormní, že v některých londýnských čtvrtích dokonce vypuklo povstání kvůli tomu, že se včas nedozvěděli výsledek tohoto prestižního utkání. V té době totiž ještě neexistovala rádia ani telegrafy, kterými by se tuto informaci dozvěděli. Cribb se po těchto dvou vítězstvích stal národním hrdinou (Miňovský 2006, Weinmann 1989, Broža 2015, Folprecht, Rybářová 1977, Pavelka, Stich 2012).

4.3 Amerika boxerskou velmocí

Až do poloviny 19. století byl box téměř výhradně dominantou Anglie a jejích boxerů. V těchto letech se však tento druh bojového sportu značně rozmohl i v Americe. Tehdejší mistr Anglie Burk, vědom si možného ohrožení z Ameriky, sám sebe prohlásil za mistra světa. Zanedlouho odjel Burk za oceán, aby se postavil tamním boxerům a změnil s nimi své síly. Prvního soupeře doslova „roznosl na kopytech“. V Americe ještě několik let zůstal, a když se vrátil, o svůj pás přišel.

Hned po začátku druhé poloviny 19. století dochází opět k úpadku anglického boxu. Klesalo jak množství publika, tak i finanční odměny. A protože se bojovníci snažili získat zpět přízeň diváků, porušovali pravidla boxu brutálním způsobem, a tak policie zápasy zakázala. Mezi anglickými boxery byl zmatek, proto začali jezdit boxovat do zahraničí. V tomto chaosu se naskytla velká příležitost pro Američany. Ti se této šance chytili a až na výjimky potvrzující pravidlo svůj titul mistra světa „nepropůjčovali“ nikomu jinému.

Za několik desetiletí začal zájem o box zase stoupat. Zápasníci neznali žádná minutová kola, jak je tomu dnes. Mezi jednotlivými koly znovu nebyly žádné přestávky. Bojovalo se do té doby, dokud jeden z borců neskončil na zemi. Tím skončilo jedno kolo. Sotva se boxer ze země zvedl, začalo kolo další. Takto to šlo až do úplného rozhodnutí (Broža 2015, Folprecht, Rybářová 1977).

Změna přišla v roce 1866, kdy světoznámý anglický sportovec markýz Marguss z Queensberry dostal za úkol sepsat přesná pravidla boxu, která byla podle něj pojmenována a jsou s menšími změnami platná i v současném boxu. Od té doby směli bojovníci boxovat pouze v ochranných rukavicích. Byl vymezen časový interval pro jednotlivá kola i přestávky mezi nimi. Stanoven byl sice čas, jak dlouho bude každé kolo trvat, nebylo však ujednáno, na kolik kol se bude boxerský zápas odehrávat.

A tak i nadále zápasníci bojovali až do úplného vyčerpání svých sil. To mělo za následek, že některé zápasy trvaly klidně i desítky minut. V té době nebylo výjimkou, že tyto boxerské zápasy trvaly běžně i přes hodinu. Historicky nejdelším zápasem, o kterém jsou záznamy, je bitva dvou borců, kteří mezi sebou boxovali neuvěřitelných 106 kol (cca 7 hodin). Velice důležitým bodem v těchto pravidlech bylo zavedení bodování rozhodčími (Broža 2015, Folprecht, Rybářová 1977, Miňovský 2006).

„Pravidly anglického hraběte skončila tisíciletá éra pěstního zápasu a začala doba moderního boxingu“ (Folprecht, Rybářová 1977, s. 43).

5. Praktická část – mistři světa všech vah

5.1 1882 - 1906

5.1.1 John Lawrence Sullivan (USA)

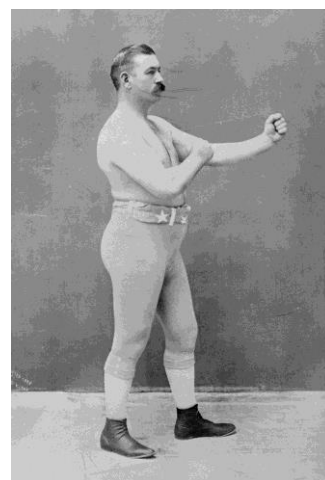
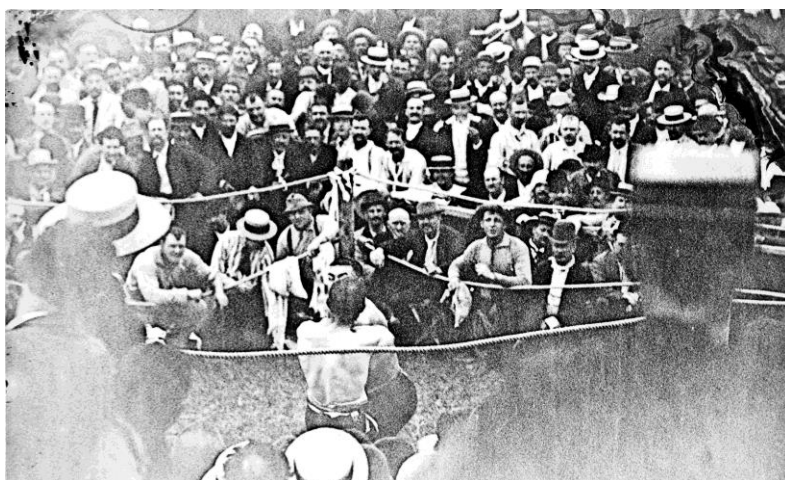
V únoru roku 1882 se stal vůbec jako prvním oficiálním mistrem světa všech vah John Lawrence Sullivan. Od jeho slávy se totiž začínají počítat šampioni, kteří dosáhli až na samotný vrchol.

Box se nečekaně rozmohl zejména ve Spojených státech amerických. Určitou mírou k tomu tehdy přispěl právě zmiňovaný Sullivan. Právě díky němu známe box v moderním slova smyslu, box jako bojový sport. „Železný muž“, jak se také Sullivanovi přezdívalo, táhl napříč celou Amerikou, aby všem ukázal, že on je ten nejlepší. Vyhrával každý zápas. Titul mistra světa úspěšně obhajoval 10 let. Sullivan byl nepochybným mistrem a v Americe nebyla vesnice, která by jej neznala.

Sullivanova však trápila domněnka, že v Evropě není tak proslavený, jako v USA. Vydal se tedy do Anglie. Za pouhé 3 měsíce vyřídil 15 tamních boxerů. Angličané ho však chtěli vidět bojovat proti pořádnému protivníkovi, a tak se utkal s Charlesem Mitchelem. Po vyrovnaném boji, který trval 39 kol, nakonec rozhodčí zvedl paži oběma zápasníkům. Zápas tedy skončil nerozhodně.

Po návratu zpět do své rodné vlasti se rozhodl přijmout výzvu známého zápasníka Jakea Kilrainina. Souboj se uskutečnil 7. července 1889 při teplotě 49°C. Boxovalo se zde podle starých pravidel. „Jatka“, která se mezi provazy odehrála, trvala sedmdesát osm kol. Přesně tolikrát spadl jeden z bojovníků k zemi. Úctyhodné dvě hodiny, šestnáct minut a třiadvacet vteřin trval tento krvelačný boj. Přesně v ten moment sebral „Železný muž“ poslední zbytky svých sil a přesným úderem trefil Kilrainovu bradu. Kilrain byl okamžitě „vypnut“ a svalil se na zem (Folprecht, Rybářová 1977, Fleischer, Andre 1966).

Obrázek č. 10: Na obrázku vpravo je vyfocen první mistr světa všech vah John. L. Sullivan. Na obrázku vlevo je památný snímek z roku 1889 mezi Sullivanem a Kilrainem. Zápas byl řízen dle starých londýnských pravidel. (zdroj: wikipedia.org)

5.1.2 James J. Corbett (USA)

James Corbett nebyl jen nadaným sportovcem. Byl to inteligentní a vzdělaný muž, který až do roku 1885 pracoval v bance. V ten rok však podává výpověď a jde si za svým snem, stát se boxerským šampionem. Nechápatící otec se se svým synem pohádá a mladý Corbett opouští svůj domov.

Čas však dal bývalému bankéři za pravdu. Boxerské duely se v těchto letech odehrávaly podle pravidel markýze z Queensberry. Corbett jako první pochopil, že údery, které jsou vedeny s vypolstrovanými rukavicemi, jsou méně účelné, než údery vedené holými pěstmi. Zkoumal pro to lidské tělo a hledal místa, která by byla natolik choulostivá, že by dokázala soupeře co nejvíce ochromit i při úderu rukavicí (Fleischer, Andre 1966, Folprecht, Rybárová 1977).

„Corbett byl prvním boxerem na světě, který podřídil taktiku zásahů anatomii lidského těla a tím boxerský sport podstatně zdokonalil“ (Folprecht, Rybárová 1977, s. 53).

Corbett, který měl heslo cvičit, trénovat a zase cvičit, se po vyhraném zápase nad Joe Choynským střetává s Kilrainem. Dne 18. února roku 1890, v zápase podle starých pravidel, Corbett vyhrává K.O. v šestém kole a stává se tak automaticky prvním vyzyvatelem.

Jenže k Sullivanovi se Corbett mohl dostat pouze přes zápas s Peterem Jacksonem. Ten přijel až z Austrálie, aby se s Corbettem utkal. Tento skvěle technicky a rychlostně vybavený muž by bez pochyby získal titul mistra světa, jenže to se nikdy nestalo. Důvod? Měl

černou pleť. Černý mistr? Tak tomu se v tehdejší Americe muselo zabránit všemi možnými způsoby.

V ringu se proti sobě postavili dva rovnocenní borci. Oba skvěle fyzicky připravení. Oba rozhodnutí zvítězit za každou cenu. Snad jediným rozdílem byla barva pleti. Pětapadesát kol se bojovalo mezi provazy a oba boxeři byli na konci svých fyzických sil. V jednašedesátém kole byl za nerozhodnutého stavu zápas ukončen. Při odchodu z ringu objal starý Corbett svého syna a děkoval mu, že se tak hrdinsky bil za svoji bílou rasu.

Očekávaný pěstní souboj o titul mistra světa mezi dosud neporaženým šampionem Sullivanem a jeho vyzyvatelem Corbettem je tu. První dvě kola však nepadne ani rána, protože se Corbett mistrovsky vyhýbá Sullivanovým tvrdým úderům. Až do šestnáctého kola je Corbett v defenzívě. V kole šestnáctém se ale osměluje a přechází do útoku, který posílá Sullivana na zem. Ten se jen tak nevzdává a následuje rozhodující jedenadvacáté kolo. Corbett tancuje kolem svého protivníka a najednou ho zasype lavinou úderů, po které se Sullivan skácí k zemi a už nevstane. Tak končí vláda prvního oficiálního mistra světa těžké váhy a s ním odchází i starý styl boxu.

„Gentleman Jim“ byl bezpochyby výborný boxer. Kromě boxu se však věnoval i divadlu, které ho od rohování odvádělo. A tak byl nucen svůj vybojovaný titul předat Fitzsimmonsovi (Fleischer, Andre 1966, Folprecht, Rybářová 1977).

5.1.3 Robert L. Fitzsimmons (Anglie)

Narodil se v Anglii a vystřídal mnoho zaměstnání, ale ať už dělal jakoukoliv práci, večer byste ho vždycky našli v boxerském klubu. Po nějaké době si Fitze všiml muž s čichem na mladé talenty Larry Foley, který se mladíka ujal a trénoval ho. Následovalo jedno vítězství za druhým a brzy mu byla Austrálie malá a Amerika v dohlednu. Tam ho však nikdo nebral vážně. Není divu. Při pohledu na tělo Fitzsimmonse by se rozesmál každý druhý. Ramena a záda měl svalnatá jako hrom, ale ruce a nohy připomínaly spíše stébla trávy, než atletické končetiny. Fitz byl však tvrdý chlapík a tak posměšky ignoroval. Ty však s jeho dalšími vítězstvími více a více utichaly.

Fitz patřil svou hmotností do střední váhy. Měl však smůlu, že se s ním nikdo ze střední kategorie utkávat nechtěl. Především kvůli jeho rozpětím paží, které budilo respekt, a tak se bil s borci o váhovou kategorii výš.

Osud tomu nakonec přál, a tak se za zajímavých okolností utkal Fitz s tehdejším mistrem ve střední váze Dempseym. Tehdy neporazitelný Dempsey byl ve třináctém kole knockoutován a Fitz se stal novým mistrem světa ve střední váze. To mu však nestačilo. Chtěl se stát mistrem světa všech vah. Fitz tak vyzval mistra světa v těžké váze Corbetta. Corbett se zápasu vyhýbal tak dlouho, jak to jen šlo. Celých pět let. Pod tlakem veřejnosti však musel k zápasu nastoupit.

Titulový zápas se konal 17. března 1897 v Carson City v Nevadě. Diváci se od začátku utkání neohrabanému Fitzovi hlasitě smáli, protože ten se kolem sebe oháněl, jakoby chtěl spíše odhánět nějaký hmyz než boxovat. Počátek zápasu byl jednoznačně v režii Corbetta, který Fitze proháněl po ringu a zasypával ho tvrdými ranami.

Pak ale přijde Corbettův tvrdý úder na bradu a Fitz jde k zemi. Po sedmi vteřinách však vstává a jako vyměněný začne mlátit do svého soupeře. V devátém kole je stav tohoto dramatického utkání vyrovnán a definitivní zvrát přichází v kole dvanáctém. Fitz až nyní předvádí svoje boxerské umění plné intrik a tvrdosti. Corbett, který je zasypáván ranami, z ničeho nic přejde do drtivé ofenzivy. Publikum je ve varu. Doslova šílí. Fitz však využívá svých dlouhých paží a zkušeně si drží protivníka dále od těla. Corbett je bit. Šampion jde k zemi. Publikum je u vytržení. Rozhodčí napočítá do dvanácti a je konec. Novým mistrem světa všech vah se stává Robert L. Fitzsimmons.

Dva roky se Fitz úspěšně vyhýbal svým vyzvateľům, ale nakonec byl donucen znovu vstoupit do ringu. 9. června 1899 byl v jedenáctém kole poražen obrem Jamesem Jeffriesem. Byl to ukázkový zápas toho, že lepší boxer přeci jen nemůže konkurovat soupeři, který je podstatně vyšší a těžší. Všechny Fitzovi schopnosti zde byly vniveč (Fleischer, Andre 1966, Folprecht, Rybářová 1977).

5.1.4 James J. Jeffries, Marvin Hart (USA)

Jeffries se narodil 15. dubna 1875 v malé vesnici v americkém státě Ohio. Nebyl jen odolný a silný, byl to i velice pohyblivý bojovník.

Jeffriesova velkolepá vítězná kariéra se datuje od roku 1898. Tento obr vážil 150 kg a všichni z něj měli respekt. Na jeho obrovské síle a odolnosti si vylámaly zuby desítky boxerů. James porážel jednoho soupeře za druhým a důsledně se připravoval na neodvratný zápas s Fitzsimmonsem. Narostlému a svalnatému borci ale nedávali mnoho šancí. Ale právě nadměrná váha a síla Jeffriese byla rozhodujícími faktory v tomto zápase. Svou váhu redukoval na 120 kilo a Fitze měl přetčeného z minulých zápasů, které sledoval.

První kolo patřilo jednoznačně Fitzovi, který využívá své techniky a obratnosti. Ve druhém kole se osměluje i Jeffries a Fitz je rázem počítán. V následujících kolech jasně vyhrává na body Fitz. Tvrdé údery, které zasadí svému protivníkovi, nemají takřka žádný účinek. V osmém kole již oba silně krvácejí a v kole desátém je po rychlém výpadu Jeffriese jeho soupeř počítán a to hned dvakrát za sebou. Fitz však znovu vstává a následuje poslední jedenácté kolo. Obr Jeffries však nejeví známky únavy. Po ostré výměně ran zůstává na podlaze ringu ležet Fitz a nový mistr světa je na světě.

Obrovská síla a tvrdost učinily z obra Jeffriese šampiona těžké váhy na dlouhých šest let. I když technicky byl tento mistr světa jedním z nejhorších v historii, měl jednu vlastnost, za kterou ho bylo nutno respektovat. Kdokoliv projevil zájem se s ním v ringu utkat, tomu

vyhověl. Na rozdíl od jeho předchůdců se nikdy nevyhýbal zápasům, které by mohly jeho prvenství ohrozit.

Mezi roky 1902 až 1905 se až na Jacka Monroea, kterého porazil Jeffries ve dvou kolech K.O., nenašel nikdo schopný obrovi konkurovat. A tak se Jeffries svého titulu vzdal, aby jej uvolnil svým nástupcům. V půli roku 1905 zorganizoval v Renu souboj jednoho ze svých svěřenců Marvinu Harta s Jackem Rootem a vítěze Harta korunoval šampionem. Sám však vítězi nakázal, aby se utkal s kýmkoliv, kdo jej vyzve.

Marvin Hart však v jiných zdrojích jako šampion na seznamu uveden není. Titul si ostatně moc dlouho neužil. V zápase s Tommym Burnsem, který se konal o pár měsíců později, prohrál (Fleischer, Andre 1966, Folprecht, Rybářová 1977).

5.2 1906 - 1929

5.2.1 Jack Johnson, Tommy Burns, Jess Villard (USA)

Jack Johnson se narodil posledního března roku 1878 v Texasu a později se stal prvním černochem v historii, který získal titul mistra světa. Pohledy na něj byly velice rozdílné. Někteří ho litovali, jiní zase nenáviděli. Byl to ctižádostivý kluk, který se nerad pral. A protože byl černý, často ho tloukli. Jednoho dne ho napadli hned dva útočníci. Po chvíli se ho zmocnila zlost a oba útočníky zbil tak, že zůstali ležet na zemi.

Svůj první zápas odboxoval, když mu bylo jednadvacet let. Brzy se probojoval až na světovou úroveň, ale cesta to nebyla rozhodně lehká. Neboť byl černé pleti, hromady lidí mu v tehdejší společnosti házely klacky pod nohy.

K očekávanému zápasu o titul došlo v roce 1908 v Sydney v Austrálii. Hned první kolo jasně ukázalo, kdo dnes z ringu odejde jako vítěz. Nebylo pochyb o tom, že Burns je horším boxerem. Johnson mohl poslat svého protivníka do říše snů hned v prvním kole, ale zřejmě si s ním chtěl hrát jako kočka s myší. Tato hra překvapivě trvala až do čtrnáctého kola, kdy do arény vtrhli policisté, kteří od sebe oba boxery oddělili a utkání ukončili. Ringový rozhodčí to měl opravdu obtížné. Všem kolem ringu bylo jasné, že černochem byl lepším boxerem, ale bylo vůbec možné, aby se šampionem stal černochem? Najednou promluvil hlasatel. A když se ozvalo, že novým mistrem světa se stává Jack Johnson, publikum šílelo. Diváci chtějí pokračování v zápase, nový zápas, vyhlášení remízy. Cokoliv jen ne, aby novým mistrem světa byl muž černé pleti.

Rychlostí světla se tato novinka dostala do všech koutů Ameriky. Slavilo se především na jihu, kde byla černošská rasa zastoupena nejvíce. Jacka Johnsona tam brali jako hrdinu a vyzdvihovali ho jako boha. Vždyť dokázal to, co před ním nikdo jiný. Vyrovnal se bílým. Co vyrovnal, dokonce je i porazil.

Běloši svého černého mistra nemohli vystát a tak hledali, kdo by jej z trůnu sesadil. Spasit je měl exmistr Jeffries. Nabízeli mu obrovské peníze, ale dvakrát odmítl. Až na potřetí, kdy tisk dostal Jeffriese do pozice, že souboj musel akceptovat jako vlasteneckou povinnost, na zápas kývl. Jeffries už šest let netrénoval a přibral na váze. Těšit ho ovšem mohlo, že si odnese tučný podíl ze 100 000 dolarů.

Zápas se konal 4. dubna 1910 a byl to rozhodně nejdražší boj v historii sportu. O život totiž přišly stovky lidí. Hned od začátku utkáni se boxuje podle šampiona, který si svého soupeře nepřipouští vůbec k tělu. Johnson si se svým soupeřem dělá, co chce, a v patnáctém kole ho posílá hned třikrát k zemi a rozhodčí zápas ukončuje.

Den poté je vyhlášen jako „černý den“ Ameriky. Černoši v euforii z vítězství jejich hrdiny zapalují domy a vraždí devatenáct bělochů. Několik set lidí bylo zraněno. Aby se situace uklidnila, musela zasáhnout i armáda. Pět tisíc černochoů bylo zadrženo. Tisk je však mocná zbraň, a tak v odvetě začnou bílí útočit na černé. Obětí jsou stovky, možná tisíce.

Byl červenec roku 1915 a v Havaně proti sobě do ringu nastupuje vyzyvatel Jess Villard proti obhájci Jacku Johnsonovi. Celý zápas je Johnson jasně lepším boxerem, a i když ze začátku nebojuje, jeho dvoják je jako nepropustný štít. Tancuje, uhýbá a se soupeřem by si mohl dělat, co chtěl. Tak to jde až do patnáctého kola, kdy Villard slabě zaútočí a Johnson je najednou počítán. Nikdo ale neviděl pořádný úder. Mistr se zvedá a zápas pokračuje do šestadvacátého kola, kdy je bit a poté odpočítán.

Dlouhou dobu si nikdo nedokázal vysvětlit, jak se skácel Johnson k zemi. Po pár letech se vše vysvětlilo. To podsvětí přikázalo, že Johnson nesmí vyhrát (Fleischer, Andre 1966, Folprecht, Rybářová 1977).

5.2.2 Jack Dempsey (William Harrison) (USA)

Psal se rok 1915, když William Harrison šel ke svému prvnímu profesionálnímu zápasu. Chtěl se stát neporazitelným stejně tak, jako byl jeho idol Jack Dempsey ve střední váze. A tak když se stal profesionálem, „vypůjčil“ si jeho jméno.

„Zlatá éra boxu začala v Americe, s nástupem Jacka Dempseyho na boxerský trůn. To bylo v roce 1919. Box se začínal masově šířit do celého světa a jeho popularita prudce rostla“ (Miňovský, 2006, str. 13).

Čtvrtého července 1919 došlo k prvnímu zápasu o titul. Vyzyvatel proti držiteli trůnu Villardovi. Villard měl v životě prostě smůlu, na kterou se historie ale neptá. Oproti tomu si však všichni budou pamatovat, že Jack Dempsey získal titul mistra světa tak rychle, jako ještě nikdo nikdy před ním. Se svým soupeřem si pohrával a byla radost pohledět na jeho boxerské

dovednosti. Svého oponenta bezcitně drtil a ve třetím kole se stal novým šampionem. Poté svůj pás dvakrát úspěšně obhájil. Dempsey se stal miláčkem národa a nebylo vesnice, kde by ho ve Státech neznali. Vždyť znali jeho výšku, váhu i rozpětí paží.

Druhého července 1921 zaplnilo neuvěřitelných 120 000 diváků stadion v Jersey City. Odehrál se zde velkolepý duel mezi Dempseym a Carpentierem. V sázce zde bylo 500 000 dolarů. Nepředstavitelná suma, když vezmeme v potaz, že za pouhý jeden dolar by se v té době najedli dva lidé. Kromě začátku utkání dává Francouzovi jasně najevo, kdo je v ringu pánem a kdo dnes zvítězí. Čtvrtým kolem tento zápas končí. Dempsey vyhrává K.O. a nyní je ještě slavnější, než doposud.

„Velký Jack“ svůj pás ještě dvakrát úspěšně obhájil, i když s druhým vyzyvatelem Luisem Angelem Firpem měl značné problémy. Mállokdy se vidí v pouhých dvou kolech tolik agrese a vzteku. Byla to řežba, při které Dempsey doslova vyletěl z ringu po Firpově strašlivém úderu. Nicméně se vzbudil a pás úspěšně obhájil. Byl na vrcholu slávy. Ta mu však vlezla do hlavy a přestal zápasit, protože požadoval nepřijatelné peníze. Až tři roky poté kývl na zápas s mistrem polotěžké váhy Genem Tunneym (Fleischer, Andre 1966, Folprecht, Rybárová 1977).

Obrázek č. 11: Jack Dempsey (William Harrison) (zdroj: google.com)

5.2.3 Gene J. J. Tunney (USA)

Narodil se v roce 1898 a svůj první zápas měl v patnácti letech. Jeho prvním soupeřem byl boxer jménem Green, který ho třikrát porazil a po čtvrté s ním remizoval.

V Evropě zuřila válka, a tak byl Gene povolán do armády. Ve válce si moc nezastřílel, přesněji řečeno vůbec, protože ani jednou nevystřelil. Za to „vystřílel“ všechny boxery v armádě a stal se jejím mistrem. Na základě zisku armádního titulu se rozhodl, že se po válce stane boxerem.

V roce 1920 a 1921 se utkal s dvanácti boxery světové úrovně a všechny porazil K.O. O rok později ho vyzval Harry Greb o titul mistra světa v polotěžké váze. Greb ovšem bojoval nečestně a boxerské utkání spíše připomínalo starověký zápas bez pravidel. Zvítězil Greb, ale tito dva se později utkali ještě třikrát a pokaždé zvítězil „Matematik Gene“. V jeho váhové kategorii už neměl konkurence schopného protivníka, a tak zamířil o třídu výš a stanovil si jasný cíl, porazit Dempseyho.

K vytouženému souboji s Dempseyem se probojoval přes dalších pět vítězství a tak se dne 23. září 1926 spolu utkali ve Philadelphii. Publikum v aréně čítalo 120 000 lidí a pokladna byla nasycena téměř dvěma miliony dolarů. První čtyři kola vyznávají lépe pro Dempseyho, který se snaží zasypávat soupeře tvrdými údery. Tunney je však stále ve střehu, snaží se uhýbat a kontruje. Páté kolo přináší zvrát. Tunney přechází do ofenzívy. Zasypává protivníka údery a nahání ho po ringu. Diváci v aréně jsou u vytržení z nádherného průběhu zápasu. Tunney předvádí svou chytrost a skvělý technický box. Je tu konec desátého kola a novým mistrem světa se stává Gene Tunney.

Tunney se s Dempseyem utkal znovu za rok v odvetě a nakonec vyhrál jasnou bodovou převahou. Poté ještě porazil Novozélandčana Heeneyho a následně se vzdal svého mistrovského pásu. „Matematik ringu“ za svou kariéru nebyl ani jednou napomínán a stal se vzorem pro čestný a čistý boj. Na rozdíl od jeho soupeřů to byl vzdělaný a především skromný muž, který měl na boxera velice netypické vystupování (Fleischer, Andre 1966, Folprecht, Rybářová 1977).

5.3 1930 - 1956

5.3.1 Max Schmeling (Německo)

Mistrovský pás byl volný, ale Američané neměli pochyb o tom, že zůstane v Americe. V Evropě ale začal úřadovat jeden německý bojovník. Byl velký a měl ohromnou sílu. Během pouhých dvou let vyřídil všechny evropské boxery a posbíral všechny evropské tituly. A tak se vydal za slávou do Ameriky, kde ho nikdo neznal.

Za svůj první zápas v Americe obdržel 1000 dolarů. Lidé si ho začali všimnout až po té, co porazil hned čtyři kvalitní boxery v prvním kole K.O. V červnu roku 1929 se utkal s dřevorubcem Paolo Uscudunem. Max vyhrál na body a se svým protějškem si rozdělili milion dolarů. O rok později už konečně zápasil o titul všech vah v New Yorku ve slavné Madison Square Garden. Soupeřem mu byl bijec litevského původu Jack Sharkey. Hned od

prvních vteřin to byl nečistý boj. První tři kola vyznívají lépe pro Sharkeyho, ale už se osměloval i Němec. Ve čtvrtém kole zasáhl Sharkey svého soupeře pod pás a je diskvalifikován. Poprvé v historii je tak získán titul po diskvalifikaci soupeře.

Max Schmeling byl bezpochyby výborný boxer a muž na svém místě. Jeho boxerská cesta však byla velice trnitá. V Americe ho odmítali a ponižovali jako odpor proti nacistickému vzestupu Německa. Dokonce mu dali i přezdívku „Hitlerův kůň“, přesto že s nacisty nikdy nekolaboroval (Fleischer, Andre 1966, Folprecht, Rybárová 1977, Loněk, Švec 2006).

Max Schmeling v jednom z rozhovorů pro rozhlasové stanice řekl: *„Je tragikou našeho povolání, že poslední pracovní den nepřichází až ve stáří, kdy je člověk skutečně unavený, nýbrž že životní dráha boxera často končí už před jeho třicátým rokem“* (Loněk, Švec 2006, str. 187).

5.3.2 Jack Sharkey (USA), Primo Carnera (Itálie), Max Baer (USA), James J. Braddock (USA)

V roce 1932 se konala odvěta mezi Schmelingem a Sharkeym a znovu to nebylo to, co chce sedmdesát tisíc diváků vidět. Schmeling byl po celou dobu utkání útočnější, Sharkey však mazanější. A tak byl po patnácti kolech nevydařeného utkání, k překvapení všech, vyhlášen nový mistr světa Jack Sheary. Max chtěl odvetu, ale nejdřív se musel utkat s Maxem Baerem, který ho porazil v desátém kole.

Poté se Sharkey musel utkat s italem Primo Carnerem, který ho již po několikáté vyzýval. I když byl Sharkey jednoznačně lepší, v šestém kole neuhlídal Carnerův tvrdý úder a bylo po zápase. Italský obr je novým mistrem světa. Po dvou úspěšných obhajobách se střetl s Baerem a titul se stěhoval zpátky do USA.

Max Baer nebyl žádný hlupák a dlouho si dával na čas. Až po dvou letech se osmělil a utkal se se „starým dobrákem“ Jamesem J. Braddockem. Jenže již odepisovaný Braddock se na souboj prvotřídně připravil a svého soka jasně vybodoval. Během posledních čtyř let se na královském křesle vystřídali hned čtyři boxeři.

Braddock se po zisku titulu snaží své vyzývatele obcházet, ale později je přinucen do ringu přeci jen nastoupit. Soupeřem mu bude vítěz z utkání Louis vs. Schmeling. Zápas se konal na Yankee Stadionu v New Yorku v červnu roku 1936. Přes všechna očekávání první kolo ovládl Němec. Pak se karta obrací a Američan předvádí své boxerské nadání. Tak to pokračuje až do čtvrtého kola. Louis je v drtivé ofenzivě, jenže Max si počká na pravý moment a dělovou ránou zasáhne Louisovu bradu. Ten padá k zemi a je počítán. Po pěti

vteřinách vstane, ale jeho osud je již zpečetěn. Od desátého kola je jasně lepší Němec a ve dvanáctém kole je konec. To, co nikdo nečekal, se právě stalo skutečností.

Boj o titul mezi Braddockem a Schmelingem byl naplánován na 8. června 1937. K němu však nikdy nedošlo. Místo toho se utkal Braddock s Louistem. Černochovi se se svým soupeřem v ringu dělalo, co chtěl, a po osmi kolech bylo hotovo. Braddock sice v ringu prohrál, ale náplastí mu mohl být podíl z 300 000 dolarů a reklam.

Bylo jen otázkou času, kdy se střetne Louis se Schmelingem znovu. Stalo se tak 22. června 1938 na Yankee Stadionu. Schmeling byl v obtížné situaci. Byl považován za fašistu, nenáviděli ho a navíc mu i vyhrožovali smrtí. Když vstupoval do arény, nadávali mu a házeli po něm všem možným. Hned od začátku utkání bylo jasné, kdo je mezi šestnácti provazy pánem. Louis útočí na soupeře vši silou a svými drtivými údery zpracovává soupeře, dokud nepadne na zem. Schmeling několikrát jde k zemi a znovu vstává. Rozhodčí však nereaguje ani na bílý ručník, který vhodil jeho trenér do ringu. V tom jde Němec opět k zemi a rozhodčí ukončuje zápas. Sedmdesát tisíc diváků šílí a černochovi slaví titul již po dvou a půl minutách (Fleischer, Andre 1966, Folprecht, Rybářová 1977).

5.3.3 Joe Louis (USA)

Narodil se 13. května 1914 jako sedmé dítě do rodiny chudého farmáře. Otec Munroe Barrow nechal svého syna pokřtít knězem, a ten mu dal jméno Joe Louis. Jeho druhé příjmení Barrow si snad nikdo nepamatoval. Jeho rodina byla tak chudá, že neměla ani na boty.

V šestnácti letech se začal zajímat o box a v roce 1932 si poprvé vyzkoušel, jaké to je nastoupit v amatérském zápasu. Jeho protivník mu nedal žádnou šanci a Joe dostal pořádnou nakládačku. Ta ho však od boxu neodradila. Spíše naopak. Začal na sobě tvrdě trénovat. Bandáže měl jedny, výstroj půjčenou a boty žádné. V následujících dvou letech soupeřil s čtyřiapadesáti amatérskými boxery a pouze čtyřikrát prohrál na body.

Zlom nastal v roce 1934, kdy Joe zvítězil v polotěžké váze na amatérském mistrovství. Tam jeho talent objevil bohatý obchodník Roxborough. Vysvětlil mu, že pokud se chce dát na cestu profesionálního boxera a stát se šampionem, musí nejen tvrdě dřít, ale mnoho toho také obětovat. Roxborough si vzal mladého chlapce domů, dbal na jeho životosprávu a sehnal mu výborného trenéra Jacka Blackburna, který byl tím pravým, kdo dokázal z Joea Louise udělat možná nejlepšího boxera všech dob.

V roce 1934 přešel k profesionálům a začal se psát příběh jedné nezapomenutelné legendy. Za svůj první vyhraný zápas dostal zapláceno pouhých 52 dolarů. Následující půl rok porazil hned dvanáct soupeřů, z toho deset K.O. To už za vyhraný duel obdržel 2750 dolarů. Najednou si ho svět kolem něj začal všimnout a každým dnem byl známější a známější. Začal

dostávat desítky dopisů od fanoušků a nabídek k souboji. Louis je neodmítal. Se svým trenérem byli toho názoru, že nejlepším tréninkem je opravdový boj. A tak vyhrával jeden zápas za druhým. Na jaře roku 1935 soupeřil během pětadvaceti dní s pěti protivníky a všechny je porazil před limitem. Do konce téhož roku vyřídil ještě sedm dalších boxerů světové úrovně převážně K.O. Nechyběli mezi nimi ani bývalí mistři světa Ital Carnera a Max Baer. V Americe ho najednou znal každý.

Joe měl bezpochyby fantastickou kariéru. Jedinou tmavou šmouhou na ni byla prohra se Schmelingem. Sám Hnědý bombardér později o tomto duelu napsal, že Max byl jediným soupeřem, který ho kdy vyvedl z rovnováhy. Louis však moc dobře věděl, jaké osudové chyby se dopustil, a tak dlouhé hodiny a hodiny odstraňoval svoji chybu na pytli. Mnoho boxerů cítilo, že nyní se musí černému mistrovi postavit. Všichni si na něm však vylámali zuby. Dalším na Louisově ráně byl již třetí exmistr Jack Sharkey. Boj to byl jednostranný, ale statečný Sharkey vydržel až do desátého kola, kdy byl odpočítán.

A následoval zápas o titul mistra světa, který se konal 22. června 1937 v Chicagu. Braddock si uvědomoval, že je téměř bez šance, nicméně bojoval statečně. Na začátku utkání byl dokonce Louis počítán, poté ovšem byl zápas pouze v režii „Hnědého bombardéra“, jak se Louisovi přezdívalo. V kole sedmém je Braddock počítán a v kole následujícím již jde k zemi nadobro. Novým mistrem světa všech vah se stává Joe Louis Barrow.

Joe Louis vytvořil dva nové rekordy. Na samotném boxerském vrcholu totiž stál úctyhodných dvanáct let a svůj titul obhájil hned pětadvacetkrát, z toho dvaadvacetkrát K.O., což se doposud nikomu jinému nepovedlo. Pravda, určitou roli zde sehrála i druhá světová válka, díky níž se na čas přestalo boxovat, nicméně Joe byl právoplatným mistrem světa jako nikdo jiný.

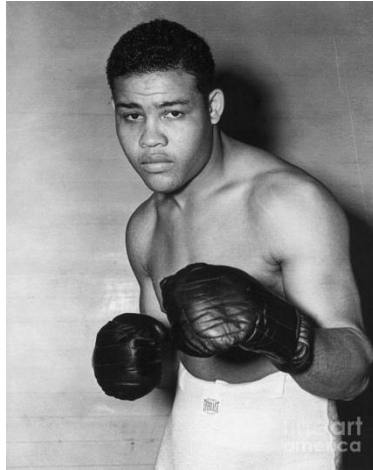
Celá Amerika ho milovala. Louis si ale bezpodmínečně chtěl odčinit prohru se Schmelingem, a tak se s ním znovu utkal. Max neměl šanci a Joeova odplata byla více než sladká. Zase zvítězil, i nad tím nenáviděným nacistickým Němcem, a byl na vrcholu slávy (Folprecht, Rybářová 1977, Loněk, Švec 2006).

Joe Louis prozradil, kolik obdržel za svůj zápas proti Schmelingovi: *„Za utkání se Schmelingem jsem dostal milion dolarů. To před válkou nikdo ze sportovců nikdy nedostal“* (Loněk, Švec 2006, str. 211).

V roce 1941 byl nucen odejít bojovat do války s Německem. Po válce začal znovu boxovat a znovu vyhrával. Velký souboj ho však čekal až v roce 1947 s Joe Walcottem. Walcott byl ovšem v životní formě a hned ve druhé minutě zápasu posílá šampiona k zemi. Ten vstává, ale v kole čtvrtém jde opět k zemi. Už se zdá, že Louisova neuvěřitelná série brzy skončí. Najednou se oklepává a od sedmého kola jasně dominuje a zápas vyhrává. Tito dva se

spolu utkali ještě v odvetě, která toho moc záživného nepřinesla. Louis zase vyhrál a potvrdilo se tak pravidlo, že odvety s „Hnědým bombardákem“ se prostě nevyhrávají.

Neuvěřitelných dvanáct let kraloval Joe Louis boxu ve světě. Porazil všechny, kdo se mu postavili do cesty. Už si neměl co dokazovat, a tak v březnu roku 1949 dal svůj titul k dispozici. Odešla opravdová legenda - neporažený mistr světa (Taterová, Novák 1967, Fleischer, Andre 1966).

Obrázek č. 12: Joe Louis (zdroj: google.com)

5.3.4 Ezzard Charles, Joe Walcott (USA)

Odchod Louise vyvolal v boxerském světě chaos. K moci se znovu dostalo podsvětí a boxeři byli pouze loutkami na oko veřejného publika, jehož zájem upadal. Souboj o titul si nakonec vyboxovali Ezzard Charles a Joe Walcott. Prvně jmenovaný zvítězil na body.

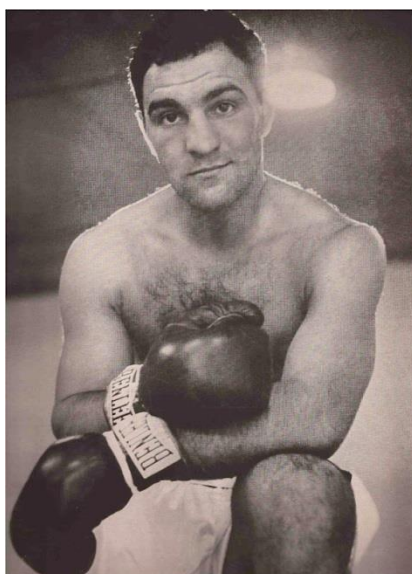
A nyní se stala ta nejméně očekávaná věc na světě. Neporažený Joe Louis se musel vrátit do světa šestnácti provazů. Proč? Byl na dně. Avšak ani on neprolomil železné pravidlo ringu, že se mistři nevracejí, protože s Charlesem prohrál na body. Poté v odvetném zápase porazil Joe Walcott Ezzarda Charlese a vystřídal jej na trůnu. Hned na to vyzval Louis Walcotta, ale s tím se mohl utkat jen tehdy, kdyby porazil vycházející hvězdu s italskými kořeny Rocky Marciana. To se ovšem nestalo. Louis byl odpočítán v osmém kole a do ringu se už nikdy nevrátil. Odešel tak legendární muž, který na svém vrcholu měl tisíce přátel. Když však spadl na dno, všichni se k němu otočili zády (Taterová, Novák 1967, Fleischer, Andre 1966, Folprecht, Rybářová 1977).

5.3.5 Rocky Marciano (USA)

Rocky Marciano se narodil prvního září roku 1923 a vážil 5,4 kg. Když byl ještě kluk, hrával baseball a zkoušel i fotbal. Poté ale byl z týmu vyhozen a opustil i školu. Díky nedokončené škole měl problém najít slušné zaměstnání a mnoho jich vystřídal. V té době již zuřila druhá světová válka a Rocky byl povolán do armády, kde začal s boxem. Po konci války se chtěl vrátit zpátky k baseballu, ale to se mu nepodařilo, a tak začal tvrdě trénovat a rozhodl se stát profesionálním boxerem. Den co den běhal s těžkými botami sedm mil a své boxerské dovednosti trénoval i ve vodě, kde tím získal obrovskou sílu, ale zároveň i rychlost.

Pouhý rok tvrdé práce mu stačil k tomu, aby se připravil na svoji neuvěřitelnou boxerskou kariéru. Následovalo 37 zápasů, které všechny vyhrál K.O. Dne 13. září roku 1952 se mu splnil sen. To se v Philadelphii postavil tehdejšímu šampionovi Walcottovi, kterého porazil ve 13. kole a stal se mistrem světa. V odvěť o rok později ho v Chicagu vyřídil hned v prvním kole. Dvakrát dal za vyučenou i Ezzardu Charlesovi, v prvním zápase na body a v druhém K.O. v osmém kole. Po těchto soupeřích nebyl v okolí nikdo, kdo by mu mohl vzdorovat, kromě šampiona Moorea z polotěžké váhy, kterého Rocky vyřídil v devíti kolech. Po tomto vítězství se Marciano rozhodl vzdát se svého mistrovského titulu a již nikdy se nevrátit.

Za tři roky své nadvlády si vydělal dva miliony dolarů, které rozumně investoval. Historici se už mohou pouze dohadovat, zdali v tom měla prsty mafie nebo ne. O čem se však nikdo dohadovat nebude, je fakt, že Rocky Marciano opustil boxerský ring s bilancí 49-0-0 (čtyřicet devět vítězství - z toho čtyřicet tři K.O., nula proher, nula remíz). Jako neporažený mistr tragicky zahynul v roce 1969 při letecké katastrofě (Taterová, Novák 1967, Fleischer, Andre 1966, Folprecht, Rybářová 1977).

Obrázek č. 13: Rocky Marciano (zdroj: rockymarciano.net)

5.4 1956 – 1980

5.4.1 Floyd Patterson (USA), Ingemar Johansson (Švédsko)

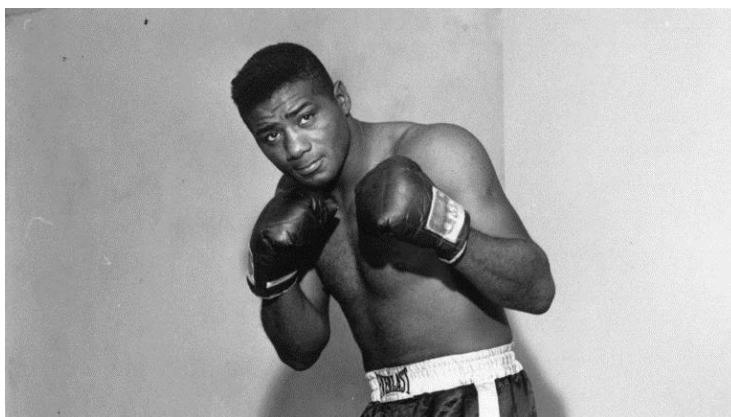
Floyd Patterson se narodil do chudé rodiny 4. ledna 1935 jako jedenácté dítě. Již od mala byl talentovaným sportovcem a ve čtrnácti letech se dal na box. Už v sedmnácti letech získal zlatou medaili na olympijských hrách v Helsinkách ve střední váze. Mladý Patterson byl bezpochyby talentovaný, nicméně se nesmí zapomínat na to, že ho trénoval jeden z nejlepších trenérů boxerské historie, kterým byl Cus D'Amato.

Po odchodu Marciana nastalo v Americe jakési boxerské ticho. Nebyl nikdo, kdo by byl jeho jasným nástupcem nebo někdo, kdo by přilákal do arény desetitisíce lidí. Nakonec se postavil zkušený Archie Moore proti mladému Floydovi. Mladý a hbitý Patterson poráží svého soupeře v pátém kole K.O. a Amerika nachází opět svého spasitele.

Mladík je suverénní a likviduje jednoho soupeře za druhým. Pak ale do New Yorku přilétá obrovský Švéd jménem Ingemar Johansson. Často se o něm mluvilo jako o „nejzbabělejším boxeru všech dob“. To proto, že ve finále olympijských her v Helsinkách v roce 1952 byl diskvalifikován pro nedostatek bojovnosti.

Nicméně Johansson přešel k profesionálům a tam byl tak dobrý, že si po šesti letech mohl dovolit vyzvat Pattersona. Zápas o titul se konal na konci června roku 1959 v New Yorku. Jenže jednoznačný favorit Patterson, který byl poražen pouze jednou z 36 zápasů, tvrdě narazil. To když ve třetím kole neuhlídal Švédův hák na bradu, kterým skončil zápas. Viking ze Švédska se zapsal do historie jako čtvrtý Evropan, který dosáhl boxerského vrcholu.

Jenže pětadvacetiletému Pattersonovi se podařilo to, co ještě nikomu předtím. Dokázal vybojovat zpět ztracený titul. Nemožné se stalo skutečností. Železné pravidlo ringu porušil 21. června 1960. A aby celému světu dokázal, že to nebyla žádná náhoda, porazil Švéda ještě jednou a to hned za 9 měsíců v šestém kole K.O. (Taterová, Novák 1967, Fleischer, Andre 1966, Folprecht, Rybářová 1977)

Obrázek č. 14: Floyd Patterson (zdroj: google.com)

5.4.2 Charles „Sonny“ Liston (USA)

Je to poněkud ojedinělá záležitost, ale kdy a kde se Charles L. "Sonny" Liston narodil, neví. Jeho původ je sice neznámý, ale ví se, že na svět přišel jako dvacáté čtvrté dítě. Jeho otec byl pouliční bitkař a opilec. To vše se na Sonnym podepsalo a už od útlého mládí svého otce „následoval“. Teprve ve třinácti letech nastoupil do první třídy a o dva roky později byl již za mřížemi. V devatenácti letech objevil jeho, do té doby skryté boxerské nadání, jeden z vězeňských dozorců. Ten si ho vzal „pod svá křídla“ a rozhodl se z něj udělat boxera světové úrovně.

Sonny začal s tréninkem a zápasy, nicméně jeho vzestup byl pozvolný. Velikou roli v tom sehráli jeho nepřátelé, kterých si za mřížemi udělal více než dost. Ale Sonny si šel cílevědomě za svým snem. Tvrdě trénoval, sílu měl ohromnou, a protože měl ideální boxerské parametry, úspěch se brzy dostavil.

Vše vyvrcholilo v září roku 1962 v Chicagu. Vyzval totiž světového šampiona a miláčka Ameriky Floyda Pattersona. Patterson byl bezpochyby vynikající boxer, ale už byl za zenitem a proti Listonovi moc šancí neměl. Nebyl to žádný velký souboj, protože skončil hned v prvním kole K.O. a z výhry se radoval právě Liston. Celý sportovní svět byl udiven. Kriminálník, který se neuměl ani podepsat, je nyní tvář Ameriky. Jak se ale mohl ze zločince stát mistrem světa? To podsvětí vycítilo jeho dynamit v rukách a šanci vydělat na něm miliony.

Američané takového mistra nemohli vystát, a tak hledali soupeře, který by jej porazil. Trvalo to dlouho, ale nakonec ho našli. Byl jím Cassius Marcellus Clay, zlatý medailista z římské olympiády v polotěžké váze. A další překvapení bylo na světě. To se odehrálo 25. února 1964 v Miami Beach. Mladý kluk poskakoval kolem šampiona a ten ho nemohl trefit. Tento titulový zápas však skončil způsobem, který dodnes budí spekulace. To když Liston nenastoupil do sedmého kola. Do té doby jásající publikum najednou začalo bučet. Důvod? Prý zraněné rameno. Pochybný zápas byl přísně vyšetřován, ale prokázáno nebylo nic.

O patnáct měsíců později se konala odvěta. Ta však netrvala ani celé jedno kolo. Clay jednoznačně obhájil svůj pás a nad ležícím Listonem tancuje, opovrhuje jím a nadává mu. Po této porážce odchází Liston do boxerského důchodu a i přes další nabídky se do něj už nikdy nevrátí.

„Šeredný medvěd“, jak mu přezdívali, opustil svět v lednu 1971 za neobjasnitelných okolností, které nejsou dodnes vysvětleny. Podle pitevní zprávy už byl celých sedm dní mrtev, když ho našla jeho žena (Taterová, Novák 1967, Fleischer, Andre 1966, Folprecht, Rybářová 1977).

Obrázek č. 15: Sonny Liston (zdroj: boxrec.com)

5.4.3 Cassius Clay alias Muhammad Ali (USA)

Narodil se 17. ledna 1942 v Kentucky a dnes je považován za nejlepšího boxera všech dob. V době své boxerské kariéry byl milován, ale i nenáviděn a považován za zbabělce. Ať už však byl vnímán jakkoliv, jisté je, že to byl nejrozporuplnější světový šampion, jaký kdy svět spatřil.

Původně se měl stát malířem tak, jako jeho otec. Poté se ovšem rozhodl dostat do televize, a proto začal boxovat. Jako amatér šel od vítězství k vítězství. Svými pěstmi si vybojoval Zlatou rukavici, největší amatérskou trofej, a poté si z olympijských her v Římě odvezl zlatou medaili. To všechno stihl za necelých devatenáct let svého života. Po zisku medaile se rozhodl přejít k profesionálům, kde si vedl stejně tak dobře. Porazil Floyda Pattersona a během dalších tří měsíců vyřídil i tři bývalé mistry Evropy.

Po zisku titulu nad Sonny Listonem si nechává změnit své jméno na Cassius X a následně na Muhammad Ali, které prohlásil za své pravé jméno. Jako „muslim s novým jménem“ se rozvádí se svou ženou a hned na to se žení s jeho novou mladou přítelkyní. Většinu svých vydělaných peněz dává do sekty černých muslimů, kam vstoupil. Tato organizace ho naproti tomu chrání před gangstery a podsvětím. Za své chování a činy ho začíná Amerika nenávidět. Celý svět je na pochybách, co si má o tomto „velkohubém“ mistrovi myslet.

Vše vyvrcholilo v okamžiku, kdy měl Clay nastoupit na vojenskou službu do války ve Vietnamu a odmítl. Hájil se mnoha důvody, jako například, že je muslim a že ho Vietkong nikdy nenazval negrem. Rázem se stal z mistra světa velezrádce. V roce 1967 mu byla odebrána boxerská licence a byl odsouzen k pěti letům vězení s pokutou 10 000 dolarů (Taterová, Novák 1967, Fleischer, Andre 1966, Folprecht, Rybárová 1977, Remnick 2016, Loněk, Švec 2006).

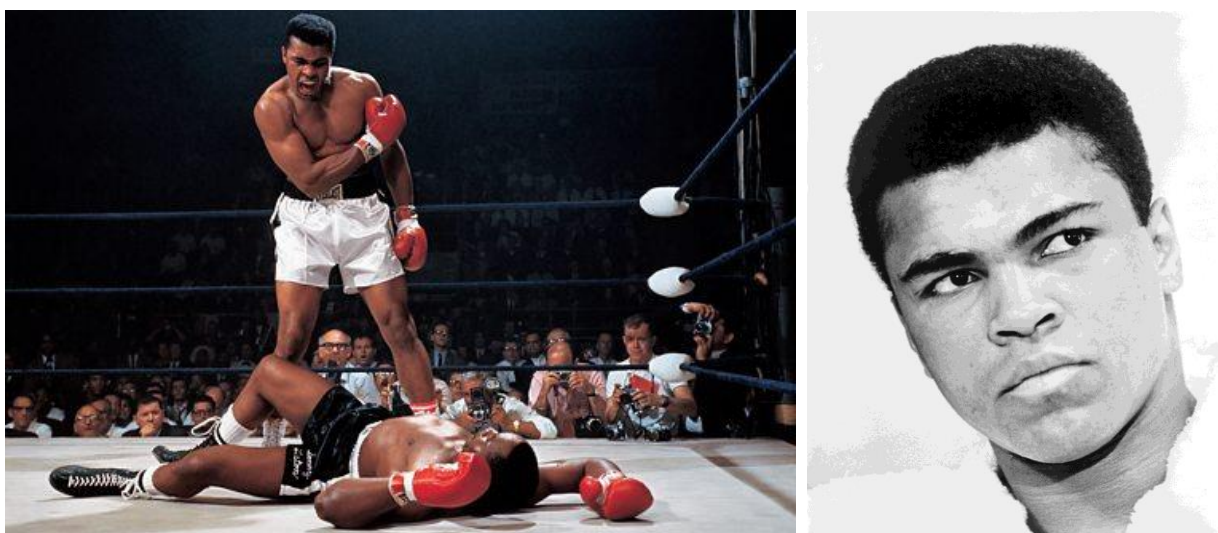
Muhammad Ali byl také proslaven díky svým výrokům a prohlášením. Tady jsou některé z nich.

„Zkoušel jsem hrát americký fotbal. Vlastně jsem ho hrál jenom jednou. Při této hře člověk dostává pořádný rány. Je moc tvrdý. V boxu vás nemusí celý zápas zasáhnout, to je to, co lidé nechápou“ (Loněk, Švec 2006, str. 49).

„Jsme v ringu jako dva otroci. Páni postavili proti sobě své nejsilnější černé otroky, nechali je zápasit a přitom se sázejí. Můj otrok namlátí tvému otrokovi. Takhle to cítím, když spolu vidím zápasit dva černochoy“ (Loněk, Švec 2006, str. 51).

„Létám jak motýl, bodám jak včela, já jsem připravený, ty velkej, ohyzdnej medvěde. Pojd' se do toho pustit, Listone“ (Loněk, Švec 2006, str. 50).

„Přemohl jsem krokodýla, přepral velrybu, medvědovi vyprášil kožich a lvovi dal přes hubu. Jsem zlý! Včera jsem spoutal blesk a zatkl hrom, zabil skálu a zranil kámen. Jsem tak strašný, že i lékům se ze mě dělá špatně!“ (Loněk, Švec 2006, str. 65)

Obrázek č. 16: Muhammad Ali (vpravo) a slavná fotografie, kdy Ali poráží Sonny Listona (vlevo) (zdroj: muhammadali.com)

5.4.4 Zmatek na boxerském trůnu

I přes to, že do roku 1962 existovaly tři boxerské organizace, je v profesionálním boxu relativní pořádek. NBA (National Boxing Association) si však v roce 1962 mění své jméno na WBA (World Boxing Association) a o rok později vzniká další boxerská organizace – WBC (World Boxing Council). Tyto organizace mají propletenou minulost a uznávají vzájemnou legitimitu (zdroj: wikipedia.org – List of boxing organisation).

Clay byl v důsledku odmítnutí vojenské služby zbaven titulu a trůn tak zůstává prázdný. Kdo Claye nahradí? Na prvním místě je Joe Frazier, který však odmítá. Důvodem je nepřehledná situace, která nastala, protože každý ze 48 členských států má jiné podmínky. Frazier tak jde stranou a mezitím se na trůn dostává Ellis, který ve finálovém zápase poráží Quarryho. Jenže Ellise za svého mistra uznává pouze WBA a s ní 13 států v USA. Frazier je zase mistrem světa v dalších čtyřech státech USA. Další státy uznávají za svého šampiona Claye, a tak je tomu i ve zbytku světa.

O Clayovi se píše v jednom kuse a o dvou „dalších“ mistrech světa je jen malý zájem. Clay se odvolává k federálnímu soudu, kde neuspěje a znovu se odvolává. Začne zpívat a hrát v divadle, aby si vydělal, protože soudy a pokuty ho stojí velké peníze. Už necelé tři roky je Clay v soudních procesech, když v tom se začínají objevovat hlasy, že by se měl vrátit zpět do ringu.

Clay je konečně osvobozen a hned začíná boxovat. Jako první se střetne s Rocky Marcianem. Není to opravdový boj, pouze stínové boxování pro počítač, který má vybrat nejlepšího boxera všech dob. Ve finále tohoto virtuální boje je Marciano v prvním kole počítán, ale od kola sedmého má navrch. V patnáctém kole překvapivě vyhrává Marciano K.O. Clay se s tímto výsledkem samozřejmě nechtěl smířit, nicméně dostal dobře zapláceno, a tak porážku přijal. Marciano se výsledku nedožil, neboť zemřel při leteckém neštěstí.

V únoru 1970 v New Yorku porazil Frazier Ellise a stal se tak oficiálním šampionem. Během následujících měsíců dostává Clay opět boxerskou licenci. To z toho důvodu, že senátoři z Georgie a Alabamy potřebovali hlasy černých voličů. Jeho návrat je famózní, když hned v prvním zápase poráží Quarryho na konci čtvrtého kola, který předtím porazil i Floyd Pattersona. Clay znovu začal vyhrávat a souboj s Frazier byl jen otázkou času (Folprecht, Rybářová 1977, Remnick 2016, Loněk, Švec 2006).

7. březen 1971 je v boxerském světě znám jako „zápas století“. Poprvé v historii proti sobě v zápase o titul nastupují dosud neporažení boxeři. Oba dva jsou podle většiny uznávaní jako mistři světa, a tak se má Madison Square Garden na co těšit. Hned od prvních vteřin je o něco lepší Frazier, který vnutil svému soupeři boj zblízka. S postupem času jeho převaha přibývá a v posledním patnáctém kole posílá Claye k zemi. Clay ještě vstává, ale vítězem tohoto utkání se stává Frazier.

Titul tak zůstal v moci Frazierova, který před svými soupeři kličkuje a nezápasí. Za to Clay zápasí jako o život, protože potřebuje peníze, a tak poráží jednoho soupeře za druhým. V boxerském světě kolují zvěsti o špatném zdravotním stavu Frazierova, který si „odnesl“ z utkání s Clayem. Tyto spekulace se potvrzují 22. ledna 1973, kdy ho na Jamajce poráží George Foreman, který tak dlouho čekal na svou šanci. Diváci na stadionu i v televizích byli však zklamáni. Všichni čekali skvělý box, ale ve druhém kole je Frazier poražen. Foreman ho za tři a půl minuty jatek poslal šestkrát k zemi. Přesto se Frazier jednou pro vždy zapíše do historie tím, že vyvrátil mýtus o neporazitelnosti Cassia Claye.

Mezitím Clay vyhrává další a další zápasy, ale pak narazí na Nortona. Norton vyhrává na body, ale Clay v tomto zápase ukázal, že je tvrdý chlap. Ve třetím kole si totiž podvrtl kotník, se kterým bojoval až do konce zápasu. To vše hraje do karet Foremanovi, který se před Clayem vyhýbal. V květnu už Clay zase zápasí a v odvetě poráží Nortona zcela jasně na body.

Hned na začátku roku 1974 je odvěta mezi Frazierem a Clayem, k níž se prvně jmenovaný zavázal smlouvou. Druhý zápas století se však nekonal. Clay si se svým soupeřem pohrával jako kočka s myší a svého soupeře chtěl spíše zsměšnit, než knockoutovat. Frazier vydržel až do dvanáctého kola, kdy prohrál na body (Folprecht, Rybářová 1977, Remnick 2016, Loněk, Švec 2006).

5.4.5 Král se vrací

Následoval souboj Foreman vs. Clay, který byl kvůli Foremanově zranění odložen na 30. října 1974. Kvůli daním se boxovalo až v africké Kinshase, kde Cassius Clay opět získal ztracený titul. Clayův život muslimského kazatele je finančně nákladná záležitost, a tak boxuje každý druhý měsíc. Foreman s Nortonom ale k odvetným zápasům nespíchají, neboť jsou si vědomi Clayovi formy.

A tak přichází na řadu odvetný zápas s Frazierem, který se uskutečnil první den v říjnu roku 1975 v Manile na Filipínách. Reklama a divadlo, které se kolem tohoto zápasu odehrálo, nemělo v dějinách obdoby. Nakonec toho bylo tolik, že se veřejnost začala ptát, jestli v tomhle zápase jde ještě vůbec o box a možná právě proto nebyla hala pro 27 000 diváků zcela vyprodaná. Nicméně 25 000 diváků, kteří přišli, vytvořili nový světový rekord na návštěvě boxu v hale.

Divadlo a všechny ty scény před zápasem šly stranou v okamžiku, kdy zazněl gong a začal zápas. Hned od začátku utkání šel Frazier svému soupeři na tělo a zpracovával ho tvrdými údery. Clay byl neustále tlačěn do defenzivy a před dotírajícím soupeřem se musel krýt i půl kola, na jejímž konci se vždy osmělil k několika direktům. Tak to šlo až do devátého kola, kdy se začal průběh utkání obracet. Byla to strašlivá řež, při níž padaly stovky ran na hlavy a těla obou boxerů. Publikum s údivem sledovalo, jak mohou oba zápasníci v takovém tempu dále boxovat.

Frazier, který se za devět kol své ofenzivy natolik unavil, najednou ztrácí iniciativu. Clay se tak čím dál častěji dostává od provazů a přesnými a tvrdými údery na dálku zasahuje svého soupeře. Ve třináctém kole se z brutálního zápasu stávají doslova jatka. Frazier krvácí z úst i uší a nevidí na levé oko. Clay má na svém obličejí obrovský monokl. V kole čtrnáctém jatka pokračují, ale do kola patnáctého už Frazier nenastoupí. Tento nelítostný souboj, kdy

Clay i Frazier hleděli smrti do očí, již navždy zůstane v boxerské historii zapsán jako "Thriller v Manile" (Folprecht, Rybářová 1977, Remnick 2016, Loněk, Švec 2006).

Obrázek č. 17: Masakr v Manile (The Thrilla in Manila), který se odehrál 1. října 1975 na Filipínách. Na levé části snímku Joe Frazier a vpravo Cassius Clay (Muhammad Ali).

Frazier je odvezen do nemocnice a slovo dostávají staří šampioni, kteří tento zápas nazývají nejtvrdším a nejbrutálnějším bojem o titul. Na tiskové konferenci se slova ujímá Clay a hodnotí zápas bojem na život a na smrt, neboť prý nikdy nebyl tak blízko smrti jako v desátém kole. Zprvu se Clay začne omlouvat Frazierovi za nadávky a za své vystupování před zápasem, vzápětí se ale začne prohlašovat tím největším, nejsilnějším a nejchytřejším boxerem, jaký kdy vstoupil do ringu.

Po vítězství nad Frazierem Clay prohlašoval, že „v Manile vstal z mrtvých“ a že s boxem končí. Nicméně velké peníze ho stahují zpět do ringu a boxuje dál. Odboxuje ještě čtyři další utkání, ve kterých vyhraje. Jenže už to není ten rychlonohý mladík, který po ringu tancoval jako baletka (Folprecht, Rybářová 1977, Remnick 2016, Loněk, Švec 2006).

Clay obhajoval svůj titul až do roku 1978, kdy ho ztratil s nováčkem Leonem Spinksem, který měl odboxováno pouhých sedm profesionálních zápasů. V říjnu roku 1980 se utkává s Larry Holmesem o pás WBC. Clay je poražen technickým K.O. v jedenáctém kole. I přes svůj špatný zdravotní stav se Clay naposled vrací do ringu. 11. prosince 1981, kdy se střetává s Trevorem Berbickem, je po deseti kolech poražen jednomyslným rozhodnutím.

Po této prohře se Clay rozhodl ukončit svoji velkolepou kariéru. V ringu vyhrál 56 zápasů (z toho 37 KO) a jen 5 prohrál. Odešla tak legenda, kterou si všichni budou pamatovat pod jeho přezdívkou „The Greatest“. Cassius Clay alias Muhammad Ali byl v roce 1999 časopisem Sports Illustrated vyhlášen za „Sportovce století“ (Remnick 2016, Loněk, Švec 2006).

6. Přehled mistrů světa v těžké váze od roku 1882 až do konce 70. let 20. století

John L. Sullivan	(USA)	1882 - 1892
James J. Corbett	(USA)	1892 - 1897
Robert L. Fitzsimmons	(Anglie)	1897 - 1899
James J. Jeffries	(USA)	1899 - 1905
Marvin Hart	(USA)	1905 - 1906
Tommy Burns	(USA)	1906 - 1908
Jack Johnson	(USA)	1908 - 1915
Jess Villard	(USA)	1915 - 1919
Jack Dempsey	(USA)	1919 - 1926
Gene J. J. Tunney	(USA)	1926 - 1929
Max Schmeling	(Německo)	1930 - 1932
Jack Sharkey	(USA)	1932 - 1933
Primo Carnera	(Itálie)	1933 - 1934
Max Baer	(USA)	1934 - 1935
James J. Braddock	(USA)	1935 - 1936
Joe Louis	(USA)	1936 - 1948
Ezzard Charles	(USA)	1949 - 1951
Joe Walcott	(USA)	1951 - 1952
Rocky Marciano	(USA)	1952 - 1955
Floyd Patterson	(USA)	1956 – 1959 a 1960 - 1962
Ingemar Johansson	(Švédsko)	1959 - 1960
Charles „Sonny“ Liston	(USA)	1962 - 1964
Cassius Clay alias Muhammad Ali	(USA)	1964 - 1967 a 1974 - 1978
Joe Frazier	(USA)	1970 - 1973
George Foreman	(USA)	1973 – 1974

(zdroj: boxrec.com, wikipedie.org, Folprecht, Rybářová 1977)

7. Komparace současného boxu s jeho historickou podobou

Ještě před tím, než vznikly první boxerské organizace, se mistrovský titul uděloval pouze na základě hlasování. V roce 1910 byla založena IBU (International Boxing Union). Pod záštitou této organizace byly pořádány zápasy, v nichž musel šampion obhajovat svůj titul proti vyzyvateli.

Do roku 1962 je v profesionálním boxu relativní pořádek. Existovaly další dvě hlavní organizace – NYSAC (New York State Athletic Commission) a NBA (National Boxing Association). NYSAC byla založena v roce 1920 a o rok později NBA, aby vyvažovala vliv NYSAC na boxerské scéně.

S rostoucí popularitou boxu se však zakládají nové společnosti, které titul mistra světa udělují. NBA, která byla založena v roce 1921, se v roce 1962 přejmenovává na WBA (World Boxing Association) a o rok později vzniká jako další organizace WBC (World Boxing Council).

V roce 1983 se zakládá IBF (International Boxing Federation) a v roce 1988 WBO (World Boxing Organization).

V současnosti existují čtyři hlavní boxerské organizace, které uznává IBHOF (International Boxing Hall of Fame) – WBA, WBC, WBO a IBF. Tyto organizace mají propletené historie v řádech desítek let, uznávají vzájemnou legitimitu a každá vyhláší svého šampiona. Proto se v současnosti může stát i ojedinělý jev, kdy mohou být vyhlášeni hned čtyři mistři světa v jedné váhové kategorii (zdroj: wikipedia.org – List of boxing organisation).

Díky tomuto faktu je dnes v boxerském světě nepořádek. Široká veřejnost má v mistrech světa zmatek a neví, kdo je nejlepším boxerem současnosti. Jenže to s jistotou nemohou říct ani sami odborníci, kteří se o téhle skutečnosti mohou pouze dohadovat. Vše by se vyřešilo sjednocením organizací anebo stejnými podmínkami pro získání jednoho titulu, který by určoval jediného a nesporného šampiona na celém světě. Za současných podmínek lze nesporného šampiona určit také, to ale pouze v případě, že shromáždí všechny čtyři mistrovské pásy najednou.

Sjednocení boxerských organizací, nebo alespoň jejich podmínek pro získání jednoho titulu, by do boxerského světa vneslo znovu pořádek, který tu panoval do začátku šedesátých let dvacátého století. Zůstává otázkou, proč se to nedaří. Avšak jednoduchou odpovědí je sláva a peníze, o které by organizace v případě spolčení přišly. Vždyť i jiné sporty, jako například fotbal, kde kolují pro běžného člověka mnohdy nepředstavitelné sumy peněz, má svou jednotnost.

Box se vyvinul ve sport, který přerostl v byznys, ve kterém jsou boxeři pouze loutkami, s nimiž manipulují mocní lidé na pozadí. Obrovské sumy peněz, které kolují v profesionálním boxu, jsou více než přemrštěné a profitují na nich nejen boxerské organizace, které se díky tomu zakládaly.

K propagaci boxu jednoznačně přispělo mnoho faktorů. Tisk, rozhlas, posléze hlavně televize a v současnosti i moderní komunikační prostředky, jako například Facebook nebo Twitter. Díky těmto sociálním sítím jsou fanoušci svým sportovcům blíže, než kdy dříve. A tak se boxeři předhánějí ve svých drsných a často i vulgárních projevech na veřejnosti nebo na internetu, aby na sebe upoutali ještě větší pozornost a umocnili tím tak divadlo, které v tomto sportu, bohužel, panuje.

Osobně si myslím, že v současnosti je box zastíněn smíšeným bojovým uměním (MMA = Mixed Martial Arts). Gladiátoři, kteří proti sobě nastupují do oktagonu, mají širokou řadu možností, jak na svého soupeře zaútočit, a tak se pro diváky stávají více atraktivní. Ale i dnes, v jednadvacátém století, se občas na boxerské scéně objeví nějaká výrazná persona, která dokáže svými činy zaujmout. Jenže už to není jak za dob vlády Jacka Dempseyho, Joea Louise nebo třeba Muhammada Aliho, kdy tito borci poráželi rovnocenné soupeře a zanechali za sebou výrazný odkaz.

Diskuze

Díky splněnému cíli práce a všech předem stanovených úkolů, hodnotím svoji práci za úspěšnou.

Při shromažďování a následném zpracování informací mě sice potkal problém, ale jinak se moje práce obešla bez dalších komplikací. Problém přišel ve chvíli, kdy jsem zjistil, že na českém trhu není mnoho literatury, která by se přesně věnovala tématu mé bakalářské práce.

Box je individuální bojový sport, ve kterém se snaží dva protivníci stejné nebo podobné váhové kategorie jeden druhého dle stanovených pravidel porazit. V boji jsou povoleny pouze údery paží, které dopadnou kloubovou částí ruky na přední nebo postranní část hlavy a trupu od pasu výše. Boj probíhá ve vzpřímeném postoji v prostoru ohraničeným šestnácti provazy zvaným ring. Zápas je řízen ringovým rozhodčím, který dohlíží na pravidla.

Jednoduše jsem vysvětlil hlavní rozdíly mezi boxem profesionálním a amatérským. Základní rozdíl představuje fakt, že profesionálové si boxem vydělávají, kdežto amatéři nikoliv. Mezi hlavní viditelné rozdíly patří, že profesionálové bojují „svlečení“ do půl těla, kdežto amatéři mají nátělník a ochrannou helmu. Profesionálové boxují až dvanáct kol, kde jedno kolo trvá tři minuty. Amatéři boxují čtyři kola a každé kolo je dlouhé dvě minuty.

V samotné historické části práce jsem se věnoval prvopočátkům boxu a tomu, jak vůbec box vznikl. Mezi nejvýznamnější historické osobnosti patří James Figg, který bývá považován za zakladatele moderního boxu, a Marguss Queensberry, který v roce 1866 sepsal přesná pravidla boxu, které jsou s menšími změnami platné dodnes. Historicky nejdelším zápasem, o kterém jsou dochovány záznamy, je souboj dvou bijců, kteří mezi sebou boxovali neuvěřitelných 106 kol (cca 7 hodin). Jako prvním oficiálním mistrem světa se stal v únoru 1882 John L. Sullivan.

Dále jsem se zabýval výhradně mistry světa a jejich zápasy. V závislosti na důležitosti boxerů je s nimi spjat i mnou rozvinutý text. Celá práce je chronologicky uspořádána, a tak je v šampionech jdoucích za sebou pořádek.

Co se týče komparace současného boxu a jeho historické podoby, jsem zastáncem toho názoru, že by se čtyři hlavní boxerské organizace měli sjednotit, a tím by se do boxerského světa vnesl zase pořádek, jaký tu panoval do začátku šedesátých let dvacátého století. Současný box se nyní krčí ve stínu smíšených bojových umění (MMA), která jsou pro divácké oko atraktivnějším sportem díky širokému spektru vedení boje.

Na konec své práce přidávám ještě vytvořený seznam mistrů světa od roku 1882 až do konce 70. let 20. století. Tento seznam je nesporný až do roku 1962. S rostoucí slávou boxu se zakládají nové boxerské organizace, které jsou si vědomi obrovských peněz, které

v boxerském světě kolují. Tyto organizace z boxu nejen profitují, ale zároveň v něm dělají nepořádek, protože každá z těchto organizací si určuje odlišné podmínky pro titul mistra světa.

Závěr

Cílem mé bakalářské práce bylo zpracovat na základě širokého pramenného poznání historii profesionálního boxu těžké váhy ve světě do konce 70. let 20. století. Tento cíl se mi podařil splnit i přes některá úskalí, která mně při shromažďování informací a jejich zpracování potkala.

Problém při shromažďování informací byl zcela prostý. Na českém trhu není mnoho knih, které by se přímo věnovaly tématu, které jsem si ke své bakalářské práci vybral. Musel jsem tedy kromě dostupných českých knížek prohledat i zahraniční zdroje, abych se ke kýženým informacím dostal. Tím navazuji na další komplikaci, která na mě čekala při zpracování dat. Jelikož má úroveň anglického jazyka není z nejlepších, často byl překlad velice zdlouhavý.

Od prvopočátků pěstních soubojů, které se datují již od pěti tisíc let před Kristem, ušel vývoj boxu ohromný kus cesty. Podstata zápasu sice zůstává stále stejná - vyhrát, ale tehdejší boj na život a na smrt má s tím moderním boxem současnosti jen málo společného. Měnila se pravidla, počet kol i jejich délka a vyvíjely se ochranné pomůcky.

Box zažil svá období slávy, ale i úpadku, a vyvinul se z nebezpečného boje ve sportovní a reklamní byznys, ve kterém se pohybují neuvěřitelné sumy peněz. Všichni mocní na něm bohatnou a fanoušci a široká veřejnost se baví divadlem, které leckdy boxeři před zápasy hrají.

Resumé

Bakalářská práce se zabývá historií bojového sportu. Cílem práce je zpracovat historii profesionálního boxu těžké váhy ve světě do konce 70. let 20. století. Celá práce je chronologicky uspořádaná a je rozdělena na dvě hlavní části – teoretickou a praktickou část. Teoretická část zahrnuje charakteristiku boxu, základní pravidla a rozdíl mezi boxem amatérským a profesionálním. Dále se zabývá základními boxerskými údery, vybavením a prvopočátky v historii boxu. Praktická část se zabývá pouze oficiálními mistry světa těžké váhy od roku 1882 až do konce 70. let 20. století a zápasů s nimi spojených. Po praktické části následuje přehled mistrů světa v těžké váze a komparace současného boxu s jeho historií.

The bachelor thesis deals with the history of combative sport. The aim of the thesis is to process the history of professional heavyweight boxing in the world by the end of the 70s of the 20th century. The whole work is chronologically arranged and is divided into two main parts - the theoretical and practical part. The theoretical part includes boxing characteristics, basic rules and the difference between amateur boxing and professional boxing. It also deals with basic boxing punches, equipment, and the beginnings of boxing history. The practical part deals only with the official world heavyweights masters from 1882 until the end of the 1970s and the matches associated with them. After the practical part follows an overview of the heavyweight world champions and the comparison of the present boxing with its history.

Seznam zkratek

AIBA - Association Internationale de Boxe Amateur

IBF - International Boxing Federation

IBHOF - International Boxing Hall of Fame

IBU - International Boxing Union

KO - Knockout

MMA - Mixed Martial Arts

NBA - National Boxing Association

NYSAC - New York State Athletic Commission

WBA - World Boxing Association

WBC - World Boxing Council

WBO - World Boxing Organization

Seznam použité literatury

- 1) BRKLOVÁ, Danuše a Stanislav HERCIG. Diplomová a závěrečná práce studujících tělesnou výchovu a sport. Vyd. 2., upr. a rozš. Plzeň: Západočeská univerzita, 1998. ISBN 80-7082-413-1.
- 2) MICHALÍK, Petr, Zdeněk ROUB a Václav VRBÍK. Zpracování diplomové a bakalářské práce na počítači. 2. vyd. Plzeň: Západočeská univerzita, 2006. ISBN 80-7043-458-9.
- 3) MIŇOVSKÝ, Filip. Box: vybavení, technika úderů, trénink, psychologická příprava. Praha: Grada, 2006. ISBN 9788024708034.
- 4) DEMETROVIČ, Ernest. Encyklopedie tělesné kultury. Bratislava: Šport, 1988. ISBN 8070960469.
- 5) BROŽA, Daniel. Historie boxu v jižních Čechách. České Budějovice, 2015. Bakalářská práce (Bc.). Jihočeská Univerzita v Českých Budějovicích, Pedagogická Fakulta. Vedoucí práce: Doc. PeaDr. Jan Štumbauer, CSc.
- 6) FOLPRECHT, Václav a Miloslava RYBÁROVÁ. Černý trůn: historie a současnost profesionálního boxu. Praha: Olympia, 1977.
- 7) WEINMANN, Wolfgang. Lexikon bojových sportů: od aikida k zenu. Ilustroval Kerstin KÖRBER, ilustroval Hasso HINKE. Praha: Naše vojsko, 2010. ISBN 978-80-206-1138-3.
- 8) GABRIEL, Martin. Box: základy techniky a tréninku. Praha: Grada Publishing, 2016. ISBN 978-80-271-0030-9.
- 9) LONĚK, Pavel a Milan ŠVEC. Zabijáci a gentlemani v ringu: [10 příběhů boxerských legend]. Praha: Fighters Publications, 2006. ISBN 80-86977-08-0.
- 10) PAVELKA, Radim a Jaroslav STICH. Vývoj bojových sportů. Praha: Karolinum, 2012. ISBN 978-80-246-2018-3.
- 11) REMNICK, David. Král světa: vzestup a pád Muhammada Aliho. Přeložil Pavel BÁRTA. Praha: XYZ, 2016. ISBN 978-80-7505-339-8.
- 12) TATEROVÁ, Milada a Jiří NOVÁK. Ring není volný!: gangsteři, peníze, podvody, soudy : dokumentární reportáž ze zákulisí profesionálního boxingu. Praha: Sportovní a turistické nakladatelství, 1967. Rekord (Sportovní a turistické nakladatelství).
- 13) FLEISCHER, Nat a Sam ANDRE. A pictorial history of boxing. Revised ed. London: Spring Books, 1966.

Internetové zdroje

1. List of boxing organisations - Wikipedia. [online]. Dostupné z: https://en.wikipedia.org/wiki/List_of_boxing_organisations
2. AIBA Technical and Competition Rules - AIBA. Home - AIBA [online]. Dostupné z: <http://www.aiba.org/aiba-technical-competition-rules>
3. Box – Wikipedie. [online]. Dostupné z: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Box>
4. Weight divisions - BoxRec. BoxRec Boxing Records [online]. Dostupné z: http://boxrec.com/media/index.php/Weight_divisions
5. Rocky Marciano | The official licensing website for Rocky Marciano. Rocky Marciano | The official licensing website for Rocky Marciano [online]. Copyright © Rocky Marciano [cit. 29.06.2017]. Dostupné z: <http://rockymarciano.net/>
6. Ali. Ali [online]. Copyright © 2015 Muhammad Ali Enterprise LLC [cit. 29.06.2017]. Dostupné z: <http://muhammadali.com>
7. World Heavyweight Champion - BoxRec. BoxRec Boxing Records [online]. Dostupné z: http://boxrec.com/media/index.php/World_Heavyweight_Champion

Ostatní zdroje

Osobní rozhovor s Václavem Řehákem, trenérem boxerského oddílu BK Zahořany. Zahořany, 8. 4. 2017.

Seznam obrázků

Obrázek č. 1: Amatérští boxeři v ringu (zdroj: wikipedie.com).....	12
Obrázek č. 2: Profesionální boxeři v ringu (zdroj: google.com)	13
Obrázek č. 3: Váhové kategorie v profesionálním boxu (vlevo) (zdroj: boxrec.com)	13
Obrázek č. 4: Váhové kategorie v amatérském boxu (vpravo) (zdroj: Kohout 2017)	13
Obrázek č. 5: Boxerský ring (zdroj:aiba.org)	14
Obrázek č. 6: Boxerské rukavice pro amatérský zápas (vlevo) a pro profesionální zápas (vpravo) (zdroj: google.com).....	16
Obrázek č. 7: Boxerská helma a bandáže pro amatéry (zdroj: google.com)	17
Obrázek č. 8: Řecký boxer z období starověkých dějin antického Středomoří. Na obrázku můžeme pozorovat, jak má muž omotané ruce pravděpodobně nějakou tkaninou nebo kůží. Byly to tehdejší rukavice zvané "caestus". (zdroj: google.com).....	20
Obrázek č. 9: "Otec boxu" James Figg (zdroj: google.com)	21
Obrázek č. 10: Na obrázku vpravo je vyfocen první mistr světa všech vah John. L. Sullivan. Na obrázku vlevo je památný snímek z roku 1889 mezi Sullivanem a Kilrainem. Zápas byl řízen dle starých londýnských pravidel. (zdroj: wikipedia.org).....	25
Obrázek č. 11: Jack Dempsey (William Harrison) (zdroj: google.com)	30
Obrázek č. 12: Joe Louis (zdroj: google.com).....	35
Obrázek č. 13: Rocky Marciano (zdroj: rockymarciano.net).....	36
Obrázek č. 14: Floyd Patterson (zdroj: google.com).....	37
Obrázek č. 15: Sonny Liston (zdroj: boxrec.com).....	39
Obrázek č. 16: Muhammad Ali (vpravo) a slavná fotografie, kdy Ali poráží Sonny Listona (vlevo) (zdroj: muhammadali.com)	40
Obrázek č. 17: Masakr v Manile (The Thrilla in Manila), který se odehrál 1. října 1975 na Filipínách. Na levé části snímku Joe Frazier a vpravo Cassius Clay (Muhammad Ali).	43